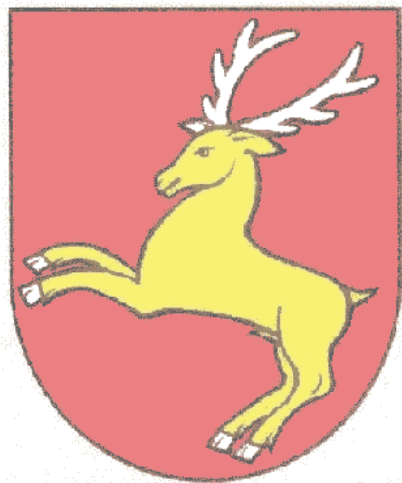

**ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
DOLNÝ LOPAŠOV
SPRÁVA
O HODNOTENÍ ÚPD**

ECOCITIES

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DOLNÝ LOPAŠOV

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	11
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	14
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	14
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	11
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	39
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	47
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	50
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	54
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	55
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	56
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	64
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	64
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	64

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Dolný Lopašov

2. Sídlo

Obecný úrad, Dolný Lopašov č. 79, 922 04 Dolný Lopašov

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

RNDr. Jozef Petušík, starosta obce

Obecný úrad

Dolný Lopašov č. 79, 922 04 Dolný Lopašov

tel.: 033 / 779 41 02

e-mail: starosta@obecdlipasov.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing.arch. Karol Ďurenec

tel.: 0905 492 881

e-mail: durenec@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DOLNÝ LOPAŠOV – NÁVRH

2. Územie

Kraj: Trnavský

Okres: Piešťany

Obec: Dolný Lopašov

Katastrálne územie: Dolný Lopašov

3. Dotknuté obce

- Obecný úrad Chtelnica, Nám. 1. mája 495/52, 922 05 Chtelnica
- Obecný úrad Veselé, 922 08 Veselé 346
- Obecný úrad Veľké Kostoľany, M. R. Štefánika 800/1, 922 07 Veľké Kostoľany
- Obecný úrad Dubovany, 922 08 Dubovany 200
- Obecný úrad Nižná, 922 06 Nižná 80
- Obecný úrad Kočín-Lančár, 922 04 Kočín-Lančár 4
- Obecný úrad Dobrá Voda, 919 54 Dobrá Voda 121
- Obecný úrad Prašník, 922 11 Prašník 93
- Mestský úrad Brezová pod Bradlom, Nám. Gen. M. R. Štefánika 1, 906 13 Brezová pod Bradlom

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Úrad Trnavského samosprávneho kraja, Odbor územného plánovania a životného prostredia, P.O.BOX 128, Starohájska 10, 917 01 Trnava
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Trnava, Odbor výstavby a bytovej politiky, Oddelenie územného plánovania, Kollárova 8, 917 02 Trnava

- Okresný úrad Trnava, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Kollárova 8, 917 02 Trnava
- Okresný úrad Trnava, Odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Vajanského 22, 917 01 Trnava
- Okresný úrad Piešťany, Pozemkový a lesný odbor, Krajinská cesta 5053/13, 921 25 Piešťany
- Okresný úrad Piešťany, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Krajinská cesta 5053/13, 921 25 Piešťany
- Okresný úrad Piešťany, Odbor krízového riadenia, Krajinská cesta 5053/13, 921 25 Piešťany
- Okresný úrad Piešťany, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Krajinská cesta 5053/13, 921 25 Piešťany
- Krajský pamiatkový úrad Trnava, Cukrová 1, 917 01 Trnava
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trnave, Limbová 6, 917 09 Trnava
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Piešťanoch, Dopravná 1, 921 01 Piešťany
- Obvodný banský úrad v Bratislave, Prievozská 30, 821 05 Bratislava
- Správa CHKO Malé Karpaty, Štúrova 115, 900 01 Modra

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Dolnom Lopašove

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží v značnej vzdialenosti od štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Dolný Lopašov preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

Nové rozvojové plochy pre bývanie sa navrhujú výlučne v hraniciach zastavaného územia k 1.1.1990. Rozvojová plocha č. 1 využije zadné časti záhrad v zastavanom území obce. Rozsah rozvojovej plochy č. 2 bol optimalizovaný tak, aby nezasahovala mimo zastavané územie obce. Predpokladá sa však, že príslušné plochy ornej pôdy sa využijú ako záhrady navrhovanej zástavby rodinných domov. V zastavanom území obce je situovaná tiež rozvojová plocha č. 3, rezervovaná pre výstavbu bytového domu, ako aj rozvojová plocha č. 6 pre zberný dvor. Zberný dvor bude budovaný na ostatných plochách (podľa stavu v KN), nedôjde tu preto k záberom poľnohospodárskej pôdy.

V prípade rozvojovej plochy č. 4 ide o rozvojový zámer rozširovania areálu skleníkového hospodárstva spoločnosti PPS, s.r.o. Poľnohospodárska pôda bude naďalej slúžiť na poľnohospodársku produkciu, ale s vyššou pridanou hodnotou. Menšia rozvojová plocha č. 5 je rezervovaná pre verejnoprospešnú stavbu koreňovej čistiarene odpadových vôd.

V rozptyle v zastavanom území obce dôjde k záberom poľnohospodárskej pôdy (záhrad) v prípade výstavby na 17 voľných prielukách.

Zábery poľnohospodárskej pôdy sú navrhované výlučne mimo najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch“.

Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch“.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok.	Katastr.	Funkčné	Výmera	Predpok. výmera poľn. pôdy		
číslo	územie	využitie	lokality	spolu	Z toho	
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha
1	Dolný Lopašov	bývanie	2,8030	2,1613	0244002/3.	2,1613
2	Dolný Lopašov	bývanie	2,4740	2,0580	0244002/3.	2,0580
3	Dolný Lopašov	bývanie (BD)	0,3115	0,3115	0244002/3.	0,3115
4	Dolný Lopašov	výroba	6,2760	6,2760	0247202/6.	6,2760
5	Dolný Lopašov	ČOV	0,2470	0,2470	0219002/2.	0,2470
Prie-luky	Dolný Lopašov	bývanie	1,2751	1,2751	0247202/6. 0244002/3.	0,6006 0,6745
Spolu				12,3289		

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

V obci Dolný Lopašov je vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou. Z verejného vodovodu je zásobovaných 100% domácností. Prívod vody je z vodného zdroja, ktorý sa nachádza nad obcou. Hlavné časti vodovodu tvoria prameň, vrt, čerpacia stanica, zemný vodojem a potrubná sieť. Prameň Lopašovka je zachytený zárezmi s premenlivou výdatnosťou 4,3 l/s, povolený odber z vodného zdroja je 5,4 l/s.

Vodný zdroj má určené pásmo hygienickej ochrany I. stupňa, dané oplotením (23 644 m²). Vrt HDL má výdatnosť 3,0 l/s. V murovanom objekte je čerpacia stanica, v ktorej sa nachádza chlórôvňa a akumulčná nádrž s objemom 50 m³. Nad vodným zdrojom je zemný vodojem s manipulačnou komorou, s objemom akumulčnej nádrže 100 m³.

Zásobovanie navrhovanej obytnej zástavby (ulice) pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 56 995 m³ na 60 061 m³ v roku 2030 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m^3/r)	56 995	60 061
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	1,807	1,905
Max. denná potreba vody Q_m (l/s)	3,614	3,809
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	6,506	6,856

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Dolný Lopašov sa nachádza výhradné ložisko (440) Dolný Lopašov – stavebný kameň (dolomit) s určeným a dobývacím priestorom pre PD Dolný Lopašov. Dobývací priestor sa nachádza na hranici s k.ú. Lančár.

Na hranici s k.ú. Dolný Lopašov, v k.ú. Lančár sa nachádza výhradné ložisko (442) Lančár – stavebný kameň, s určeným dobývacím priestorom pre Poľnohospodárske výrobné a obchodné družstvo Kočín.

Zasahuje sem prieskumné územie P3/14 Trnava – horľavý zemný plyn, určené pre NAFTA, a.s.

V návrhu ÚPN-O Dolný Lopašov sú rešpektované výhradné ložiská s určenými dobývacími priestormi. Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Južným okrajom katastrálneho územia prechádza elektrické vedenie ZVN 2x400 kV V043/496 Križovany – EBO – Bošáca, ktoré je v návrhu rešpektované.

Obec Dolný Lopašov je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete Západoslovenskej distribučnej, a. s. Z vonkajších elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k transformačným staniciam – 4 pokrývajú potreby obce a 4 slúžia pre výrobné prevádzky (PD, kameňolom).

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta s presunutím transformačnej stanice TS-4 do novej polohy a súčasne so zvýšením jej výkonu na 630 kVA. Transformačná stanica bude pokrývať energetické potreby navrhovaných rozvojových plôch č. 1, 2, 3. Z bodu jej pôvodného napojenia bude na sieť VN 22 KV pripojená prostredníctvom zemného kábla. Pre zásobovanie rozvojovej plochy č. 4 (rozšírenie PPS) sa bude využívať existujúca transformačná stanica vo výrobnom areáli, s výkonom podľa aktuálnych potrieb podniku. Prieluky a ostatné rozvojové plochy budú zabezpečené z kapacitnej rezervy najbližších transformačných staníc. Transformačné stanice v obytnom území TS-1, TS-2, TS-3 sa navrhujú postupne prebudovať na objekty s vnútorným vyhotovením (kioskové).

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre prevádzkový objekt zberného dvora, ČOV a rozšírenie PPS je spotreba elektrickej energie len odhadovaná. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 245 kW.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	19 b.j.	60
2	23 b.j.	72
3	6 b.j.	19
4	–	30
5	–	5
6	–	5
Prieluky	17 b.j.	54
Spolu		245

Zemný plyn

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza plynovodná distribučná sieť. Obec Dolný Lopašov je zemným plynom zásobovaná z vysokotlakového pripojovacieho plynovodu DN 80 PN 63 prostredníctvom regulačnej stanice v Chtelnici (RS 2000/2/1 – 463). Z obce Chtelnica je vedený do obce Dolný Lopašov strednotlakový prepojavací plynovod DN 110. Samotným riešeným územím vysokotlakový plynovod neprechádza. Distribučná sieť v obci Dolný Lopašov je strednotlaková.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou, kde sa navrhujú nové strednotlakové plynovody.

Spotreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 1. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Spotreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je $157\,625 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje (aspoň podielom 20%). V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

Rekapitulácia maximálneho prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m ³ /rok)
1	19	26,6	46075
2	23	32,2	55775
3	6	8,4	14550
prieluky	17	23,8	41225
Spolu		91	157625

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Dolný Lopašov pomerne výhodnú polohu v blízkosti exponovaného multimodálneho dopravného koridoru Bratislava – Žilina. Tento koridor tvorí diaľnica D1 Bratislava – Žilina, železničná trať I. kategórie č. 125 Bratislava – Púchov, cesta I. triedy č. I/61, paralelné cesty II. triedy a výhľadovo aj vážska vodná cesta. Najbližšie napojenie na diaľnicu D1 je pri Piešťanoch.

Zastavané územie samotnej obce sa rozkladá po oboch stranách cesty II. triedy č. II/502 Bratislava – Smolenice - Vrbové. Zabezpečuje spojenie so susednými obcami Chtelnica, Kočín-Lančár a ďalšími sídlami Malokarpatského sídelného pásu. Cesta II/502 je v riešenom území upravená v kategórii C 7,5/70. Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo na sčítacom úseku 83400 Vrbové – Chtelnica dopravné zaťaženie 3 029 voz./24 hod. Oproti údajom zo sčítania 2010 sa podstatne zvýšilo z úrovne 2 248 voz./24 hod.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná stanica je vo Veľkých Kostoľanoch a pre pravidelnú osobnú dopravu v Piešťanoch (na trati č. 120 Bratislava – Žilina). Najbližšie dopravné letisko sa nachádza v Piešťanoch.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Kostru dopravnej siete obce Dolný Lopašov tvorí hlavná obslužná miestna komunikácia vedená popri Lopašovskom potoku. Ide o komunikáciu funkčnej triedy C3 Z nej sa odpája niekoľko bočných vetiev – komunikácií funkčnej triedy C3, D1. Stav miestnych komunikácií je vyhovujúci.

Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3 sa navrhujú dobudovať, resp. rekonštruovať v kategóriách MOK 7/30, MOK 6/30. Súčasne je potrebné odstrániť líniové, prípadne bodové dopravné závady. Ostatné komunikácie funkčnej triedy D1 predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú prebudované a rozšírené tak, ako to umožňujú priestorové pomery.

Pre dopravnú obsluhu navrhovaných rozvojových plôch č. 1 a 2 je potrebné vybudovať novú obslužnú miestnu komunikáciu. Navrhuje sa vo funkčnej triede C3, v kategórii MO 7/30. Komunikácia bude mať dĺžku 715 m a bude napojená v dvoch bodoch na existujúce

miestne komunikácie funkčnej triedy C3. Do úplného dobudovania a zokruhovania navrhovanej komunikácie je potrebné aplikovať dočasné riešenie v podobe obrátiska. Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102.

Rozvojová plocha č. 3 bude dopravne napojená z existujúcej miestnej komunikácie pred existujúcim bytovým domom. Aj ostatné rozvojové plochy budú napájané existujúcimi komunikáciami.

Po obvode zastavaného územia vedú prevažne nespevnené cesty, ktoré sa využívajú na prístup k záhradám a poľnohospodárskym pozemkom. Nespevnenými komunikáciami – poľnými a lesnými cestami sú dopravne obsluhované lesy a poľnohospodárska pôda v rámci katastrálneho územia. Hlavné komunikácie sa navrhujú rekonštruovať v parametroch P4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybňami, ostatné v parametroch P3,5/30, resp. P3,0/30.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky sú vybudované pri hlavnej obslužnej komunikácii (paralelnej s Lopašovským potokom) a pri komunikácii v južnej časti obce. Stav chodníkov a ich šírkové parametre sú prevažne nevyhovujúce. Pozdĺž prieťahu cesty II. triedy zastavaným územím obce chodníky nie sú vybudované, navrhuje sa tu preto ich výstavba. Ďalej sa navrhuje dobudovanie chýbajúceho úseku chodníka pozdĺž hlavnej obslužnej komunikácie (úsek je vyznačený v grafickej časti).

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Malokarpatská cyklistická magistrála v smere Trstín – Vrbové je vyznačená po ceste II. triedy, čo je nevyhovujúce riešenie. Navrhované je vhodnejšie vedenie malokarpatskej cyklomagistrály v dopravne segregovanej trase. Nová miestna cyklotrasa sa má vyznačiť ako odbočka z cyklomagistrály k navrhovanému nástupnému bodu turistických trás nad obcou Dolný Lopašov.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v ťažiskových priestoroch pri zariadeniach občianskej vybavenosti (pri kostole, obecnom úrade a kultúrnom dome), ako aj pri cintoríne. Kapacitne postačujú súčasným potrebám. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe.

V prípade výstavby bytového domu v rámci rozvojovej plochy č. 3 je potrebné rozšírenie existujúceho parkoviska, prípadne zriadenie nového. Parkoviská je ďalej potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy priemyselnej výroby. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov a stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity drobného výrobu. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

V obci Dolný Lopašov nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody sa zhromažďujú do žump rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníckymi nehnuteľnosťami.

V hodnotenej ÚPD sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie v zmysle projektu stavby „Kanalizácia a ČOV v obci Dolný Lopašov“, ktorý bol vypracovaný v roku 2009. Okrem toho sa navrhuje aj odkanalizovanie novonavrhovanej obytnej ulice. Kanalizačný systém sa navrhuje ako gravitačná kanalizácia. Gravitačné stoky budú vybudované z rúr PVC DN 300. Sú riešené ako vetvový systém. Na stokovej sieti sú navrhnuté dve čerpacie stanice (ČS-1, ČS-2). ČS-2 bude slúžiť na prečerpávanie splaškových vôd cez výtláčne potrubie z ulice na východnom okraji obce. Ústredná čerpacia stanica ČS-1 bude čerpať splaškové vody do výtláčneho potrubia do centrálnej ČOV v Chtelnici, resp. v Nižnej. Splaškové vody budú lokálne prečisťované v navrhovanej koreňovej ČOV, pre ktorú je vymedzená rozvojová plocha č. 5 (pri areáli PD).

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2030) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 60 061 m³.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	60 061
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,905
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ max}$ (l/s)	3,809
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ min}$ (l/s)	6,856

3. Odpady

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa realizuje na regionálnu skládku odpadu v Rakoviciach. Obec má zavedený triedený zber odpadu pre väčšinu komodít. Drobný stavebný odpad sa zabezpečuje zberom do veľkých kontajnerov.

V návrhu územného plánu obce sú zahrnuté odporúčania rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča aj v navrhovaných uliciach rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu. Pre umiestnenie zberného dvora sa navrhuje rozvojová plocha č. 6.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii do konca návrhového obdobia (t.j. do roku 2030) dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území tri bývalé upravené skládky a jednu opustenú skládku bez prekrytia. Z toho dve sú súčasne evidované ako environmentálne záťaž: PN (001) / Dolný Lopašov - skládka TKO - pri ihrisku (sanovaná / rekultivovaná lokalita) a PN (002) / Dolný Lopašov - skládka TKO - Pod Sychravy (pravdepodobná environmentálna záťaž). Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia medzi opatreniami na zlepšenie kvality životného prostredia navrhuje okrem iného:

- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia
- zabezpečiť úplné odstránenie skládok a environmentálnych záťaží

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Navrhované riešenie územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom ani vibráciami. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy na existujúcu zástavbu sa v hodnotenej ÚPD odporúča posilnenie izolačnej zelene pozdĺž cesty II. triedy, vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou. Uvedené platí pre existujúcu zástavbu v prípade prestavieb a náhradnej výstavby po asanovaných objektoch. Nové rozvojové plochy pre bývanie a občiansku vybavenosť sa mimo zastavaného územia obce nenavrhujú v blízkosti cesty II. triedy, nepriaznivé vplyvy z dopravy sa tu preto nepredpokladajú.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – takmer celé riešené územie spadá do územia so stredným radónovým rizikom, len na malej časti územia je nízke radónové riziko. Návrh územnoplánovacej dokumentácie preto stanovuje ako podmienku „pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia“.

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR (STN 73 0036) je riešené územie zaradené do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 7° MSK-64. Oblasť Dobrej Vody, tzv. dobrovodská epicentrálna zóna patrí k seizmicky najaktívnejším oblastiam na Slovensku. V roku 1906 tu zaznamenali najsilnejšie zemetrasenie na našom území v 20. storočí. Ďalšie zemetrasenie bolo v roku 1930.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Dolný Lopašov relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Dolný Lopašov sa nachádza v Trnavskom kraji, v okrese Piešťany. Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, má výrazne pretiahnutý tvar v severojužnom smere. V tomto smere dosahuje dĺžku 13,6 km, v priečnom smere len 1,5 - 3,7 km. Má výmeru 2293 ha. Hustota osídlenia dosahuje 41 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Ľapkové (časť obce Veselé), k.ú. Horné Dubovany, k.ú. Dolné Dubovany, k.ú. Veľké Kostoľany, k.ú. Nižná – na juhu
- k.ú. Chtelnica – na západe
- k.ú. Dobrá Voda, k.ú. Brezová p. Bradlom, k.ú. Prašník, k.ú. Kočín – na severe
- k.ú. Lančár, k.ú. Veselé – na východe

Katastrálne hranice prebiehajú v severnej časti lesnými porastmi Malých Karpát, v južnej časti poľnohospodárskou pôdou bez osobitných ohraničujúcich prvkov. Len hranica s k.ú. Brezová pod Bradlom prebieha po hrebeni Malých Karpát a súčasne tvorí hranicu s Trenčianskym krajom.

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Obec Dolný Lopašov leží v severnej časti Trnavskej sprašovej pahorkatiny, na úpätí Malých Karpát, na juhovýchod od vrchu Klenová, pozdĺž Lopašovského potoka.

Riešené územie sa z hľadiska geomorfologického členenia diferencuje na dve, resp. tri odlišné časti. Severná časť patrí do Fatransko-tatranskej oblasti, celku Malé Karpaty, podcelku Brezovské Karpaty. Južná časť patrí do oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, podcelku Trnavská pahorkatina a častí Podmalokarpatská pahorkatina a Trnavská tabuľa.

Reliéf je takmer rovinný, s výnimkou výbežku pahorkatiny, ktorá sem zasahuje z východu. Nadmorská výška riešeného územia je od 168 do 585 m n.m., stred obce je vo výške 207 m

n.m. Najvyššiu nadmorskú výšku dosahuje na severozápadnom okraji katastrálneho územia, na kóte Klenová, najnižšiu na nive Lopašovského potoka, na hranici s k.ú. Veľké Kostolany. Približná hranica medzi Malými Karpatami a Trnavskou pahorkatinou prebieha v riešenom území po vrstevnici 250 m n. m. V nadmorských výškach 350 a 400 m n. m. sa rozprestierajú zvyšky stredohorskej rovne – staré zarovnané povrchy.

Na pahorkatine prevažujú svahy so sklonom do 3°. Svahy s takýmto nízkym sklonom sú charakteristické aj pre zarovnané plošiny a rázsochy prenikajúce z pohoria do pahorkatiny. Smerom do pohoria začínajú prevažovať zlomovo-denudačné svahy so sklonom do 7° až 12°. Lokálne sa vyskytujú aj strmšie svahy.

Brezovské Karpaty v tejto časti nenápadne prechádzajú do nížiny, čo dokazuje aj absencia náplavových kužeľov vytekajúcich tokov (v tomto prípade Lopašovského potoka). Dôvodom je tektonická aktivita Brezovských Karpát. Tá spôsobila rozbitie jednotlivých rázsoch na kryhy tak, že pozdĺžny profil rázsoch nadobudol akýsi tvar zubov na píle, pričom krátke, strmšie stráne sú privrátené dovnútra pohoria a dlhé, menej strmé stráne sú privrátené k nížine. Zároveň kryhy bližšie k nížine majú čoraz menšiu nadmorskú výšku a v podstate plynule prechádzajú do plochých chrbtov na pahorkatine. Najvyššie položená je pozitívne vyzdvihnutá kryha Klenovej (585 m n.m.), situovaná na severnom okraji riešeného územia, ktorej vrchol tvoria vápencové tvrdoše s hrubou vrstvou suťového materiálu. Od okolitého územia je Klenová oddelená výraznými zlomovo-denudačnými svahmi, ktoré na východnej až južnej strane majú príkry zráz. Jednotlivé kryhy sú od seba oddelené tektonickými zlomami, na ktoré sa viažu depresné formy.

Z východnej strany Klenovej je významná Dlhá dolina a z južnej strany Trianova dolina. Obe majú uzáver pod najvyššou plošinou. Z nej vystupujú len selektívnou eróziou odolné vápencové hôrky. Obe stredohorské rovne sú od seba oddelene sústavou rozvetvenej krasofluviálnej doliny. Tá sa západne od riešeného územia spája s dolinou toku Výtok. Najnižšiu časť pohoria predstavujú vybiehajúce rázsochy, ktoré sú od seba oddelené úzkymi dolinami. Vrchné časti týchto rázsoch nesú stopy zarovnania a pozvoľna prechádzajú do pahorkatinných chrbtov. Od dna dolín sú oddelene strmými až príkrymi zlomovo-denudačnými svahmi s výraznou bočnou eróziou.

Pahorkatinná časť riešeného územia má priebeh podobný ako dolná časť Brezovských Karpát. Celkový sklon územia je zo severozápadu na juhovýchod. Tiež tu možno pozorovať pravidelne striedanie plochých chrbtov s dolinami.

Horninové prostredie

Brezovské Karpaty budujú miocénne usadeniny, brekcie, zlepenice, vápnité pieskovce a dolomity, ktoré vyplňajú zlomami ohraničené priekopové prepadliny a menej vyzdvihnuté časti územia. Neskôr boli spolu s hrasťami triasových vápencov a dolomitov zarovnané tak, že nad široké plošiny vystupujú len ostrovné, vyše 500 m vysoké vrchy z najodolnejších vápencov a dolomitov, napr. Klenová (585 m n.m.). Koncom pliocénu a v štvrtohorách vyhlúbili toky do plošiny úzke doliny a eróznno-denudačné procesy spôsobili, že málo pevné štrky a íly helvétu boli z prepadlín odnesené.

Z hľadiska tektoniky patrí riešená časť Brezovských Karpát medzi lamarské, prípadne polamarské štruktúry, a to štruktúru Klenovej a štruktúru Plešivej hory. Tieto štruktúrne elementy sa líšia hlavne formou, vnútornou náplňou a vekom. Štruktúra Klenovej má tvar asymetrickej brachyantiklinály, mierne pretiahnutej v smere JZ - SV, s dobre vyvinutým SZ a silno redukovaným V ramenom. V centre brachyantiklinály, SV od Dobrej Vody, sa vynárajú najstaršie vrstvy - annaberské vápence. Na juhu prechádza do veľmi komplikovanej juhovergentnej dobrovodskej prešmykovo-zlomovej zóny. Štruktúra Plešivej hory, podobne ako štruktúra Klenovej, vystupuje na povrch v tzv. dechtickej kryhe medzi Naháčom a Prašníkom. Smerom na západ má zrejme pokračovanie v oblasti Bukovej, smerom na sever nadväzuje na nedzovský príkrov v Čachtických Karpatoch. Hmotnú náplň štruktúry Plešivej hory tvoria horniny jablonickej skupiny (trias) a hrušovskej (jura) skupiny.

Horské časti Brezovských Karpát sú budované mezozoickými sedimentárnymi horninami a patria k dvom samostatným sedimentárnym i orogénnym cyklom - predsenónskemu (trias - spodná krieda) a senónskemu (vrchná krieda). V geologickej stavbe Brezovských Karpát dominujú triasové horniny, pokiaľ jurské a kriedové sú zachované v menšom rozsahu.

V severnej časti dotknutého územia je podložie tvorené mezozoickými vápencami, a to wettersteinskými, steinalmskými a sohreyeralmskými a reiflinskými. Wettersteinské vápence sú svetlé, masívne, dosahujúce hrúbku 250 - 300 m. Smerom do nadložia prechádzajú pozvoľna alebo i náhle do wettersteinských dolomitov. Steinalmské vápence sú takisto svetlé a masívne, stredno- a vrchnoaninského veku. Dosahujú hrúbku 200 - 400 m a vznikli prevažne biogénnou sedimentáciou.

Smerom na juh má v riešenom území zastúpenie vrchná krieda a paleogén vnútorných Karpát v podobe slieňov, karbonátových pieskovcov, vápencov a zlepecov. Ďalej sú zastúpené wettersteinské dolomity, ktoré sú svetlé, masívne a často tektonicky drvené – v takomto stave sa potom ťažia vo viacerých lomoch a spracovávajú sa na dolomitovú múčku. Z miocénnych hornín sa v riešenom území vyskytujú jablonické zlepenice s exotickým materiálom, ktoré sú polymiktné, väčšinou netriedené a nevrstevnaté. Sú veľmi chudobné na faunu, hrúbka súvrstvia je 300 - 600 m. V najjužnejšej časti Brezovských Karpát majú zastúpenie hlavne dolomity, vyznačujúce sa zreteľnou vrstevnatosťou, miestami sú stromatologické, ojedinele s medzivrstvičkami bridlíc a ich celková hrúbka je 400 - 600 m.

Geologická podložie Podmalokarpatskej pahorkatiny a Trnavskej tabule je smerom na juh tvorené neogénnymi horninami - sivými vápnitými ílovcami, prachovcami, pieskovecami, zlepenicami, pieskami, štrkami, sladkovodnými vápencami.

Na styku Podmalokarpatskej pahorkatiny a Brezovských Karpát sa z kvartérnych hornín nachádzajú pleistocénne eolické sedimenty a sprašové hliny. Tieto tvoria aj väčšiu časť Trnavskej tabule v riešenom území. Sedimenty majú svetložlté, prípadne hnedé zafarbenie. Charakter sprašového súvrstvia podmieňuje vznik rôznych morfológických foriem, predovšetkým výmoľov a úvozov. Plochy s nečleneným predkvartérnym podložíom sú v území prerušované deluviálnymi sedimentmi v celku, najčastejšie hlinitými, hlinito-

piesčitými, hlinito-kamenitými, ale i piesčito-kamenitými až balvanovitými svahovinami a sutinami. V najjužnejšej časti katastra je výbežok fluvialných sedimentov, ktoré sú tvorené prevažne nívňými humóznymi hlinami alebo hlinito-piesčitými až štrkovito-piesčitými hlinami dolinných nív.

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) spadá južná časť riešeného územia, vrátane zastavaného územia, do teplej oblasti (T), okrsku teplého, mierne suchého, s miernou zimou (T4). Severná vrchovinová časť katastrálneho územia spadá do okrskov T6 (teplý, mierne vlhký, s miernou zimou), M1 (mierne teplý, mierne vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový) a M3 (mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový).

Teplá oblasť je charakteristická počtom letných dní 50 a viac s teplotou vzduchu nad 25 °C a viac. V okrsku T4 sú priemerné januárové teploty vyššie ako – 3 °C.

Priemerná ročná teplota na klimatickej stanici Piešťany dosahuje 9,3°C, priemerná teplota v januári je -2,2°C, v júli 19,3°C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 600 mm., priemerný januárový úhrn je 30-40 mm, priemerný úhrn zrážok v júli je 70-80 mm. Zrážky sú najvýdatnejšie v letných mesiacoch (máj – august), najnižšie úhrny zrážok sú v zimnom a skorom jarnom období (január – marec).

So zvyšujúcou sa nadmorskou výškou sa znižujú teploty a rastú úhrny zrážok. V Malých Karpatoch je pokles priemernej ročnej teploty vzduchu približne 0,3 °C na 100 m nárastu nadmorskej výšky.

Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Piešťany

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
9,3	-2,2	0,0	4,2	9,7	14,5	17,7	19,3	18,6	14,9	9,6	4,7	0,1

Zdroj: SHMÚ

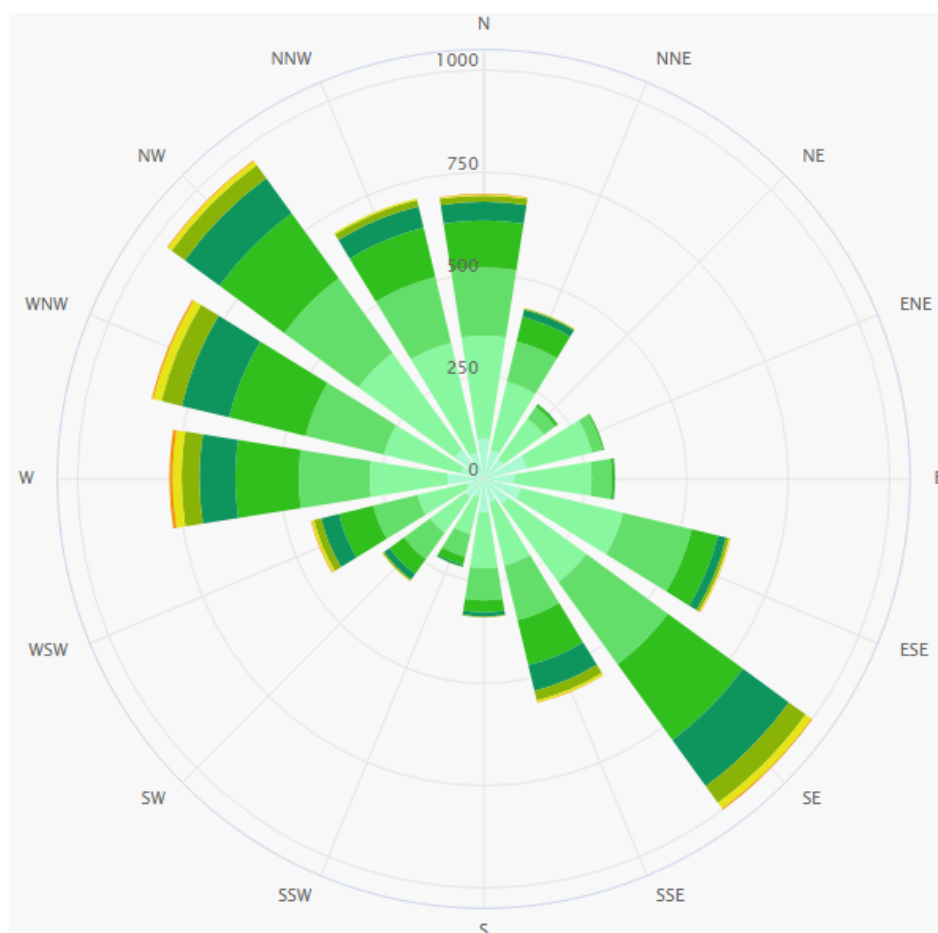
Priemerné mesačné zrážky v mm – stanica Piešťany

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
601	34	33	34	40	56	74	76	67	39	49	54	45

Zdroj: SHMÚ

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú predovšetkým orografické pomery. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níše. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Prevládajúce vzdušné prúdenie v riešenom území je zo severozápadu až západu, veľmi časté sú aj juhovýchodné vetry.

Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Piešťany ani riešené územie medzi zaťažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných 20 rokoch k poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. Vďaka plynofikácii obce je tu len nízke znečistenie z lokálnych kúrenísk.

Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Piešťany podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2012	5,836	1,384	32,983	18,074	29,393
2013	6,538	7,462	47,919	21,085	47,880
2014	6,973	9,527	48,503	20,508	61,055
2015	7,256	10,234	51,464	20,435	67,505
2016	7,617	7,643	61,366	26,908	61,487

Zdroj: NEIS

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Riešené územie spadá do povodia rieky Váh. Riešeným územím preteká Lopašovský potok (Lopašovka). Tok s dĺžkou 7,9 km pramení na styku Malých Karpát a Trnavskej pahorkatiny, v nadmorskej výške okolo 297,7 m n.m. Východne od obce Nižná ústi do Chelničky. V riešenom území tok tečie v upravenom koryte, okrem úseku od prameňa po cestu Chtelnica – Vrbové. V severnej časti katastra v rámci lesného komplexu v nadmorskej výške okolo 330 m n.m. pramení Bukovinský potok. Ide o prirodzený tok, ktorý je pôvodne tvorený tromi ramenami. Za hranicou katastra sa vlieva do vodnej nádrže Chtelnica.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Vodné toky širšieho zázemia riešeného územia patria do vrchovinnno-nížinnej oblasti a majú typický dažďovo-snehový režim odtoku s maximálnymi prietokmi v jarnom období a s minimálnymi stavmi koncom leta. Extrémne prietoky sú na rieke Váh späté s jarným obdobím, na ostatných tokoch, vzhľadom k rozkolísanosti prietokov, sú viazané aj na letné búrkové dažde. Minimálne prietoky bývajú prevažne v septembri a októbri, niekedy i v letných alebo zimných mesiacoch.

Vodné plochy sa v riešenom území nenachádzajú.

Hydrogeologické pomery

Hydrogeologické pomery riešeného územia sú ovplyvnené geologicko-tektonickou stavbou územia, geomorfologickými a klimatickými pomermi. Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska riešené územie spadá do troch rôznych rajónov:

- Q 050 Kvartér Trnavskej pahorkatiny
- N 049 Neogén Trnavskej pahorkatiny
- MN 053 Mezozoikum severnej časti Pezinských Karpát a Brezovských Karpát

Rajón MN 053 zahŕňa severnú časť katastrálneho územia a je budovaný prevažne dobre zvodnenými súvrstviami vápencov a dolomitov. Antifonálna stavba tejto časti územia, nazývaná ako horská skupina Vrátnej, podmieňuje odvodňovanie podzemných vôd jednak na severozápadnom okraji prameňmi so sumárnou výdatnosťou 86 - 112 l/s a na juhovýchodnom okraji so sumárnou výdatnosťou 59 - 206 l/s.

Smerom na juh riešeným územím prechádza neogén Trnavskej pahorkatiny. Hydrogeologické vlastnosti prevažnej časti tohto rajónu sú nepriaznivé. Ojedinelé štrkové a piesčité polohy v neogénnych sedimentoch môžu slúžiť len na lokálne využívanie. Výdatnosť studní v tomto rajóne je do 2 l/s.

Iba okrajovo do riešeného územia zasahuje kvartér Trnavskej pahorkatiny. Pod sprašami sa tu vyskytuje štrkopiesčitý komplex vrchného pliocenu a kvartéru – pravdepodobne náplavy Váhu, ktorý je veľmi dobre zvodnený. Výdatnosti studní sú tu značne premenlivé. Pohybujú sa v rozmedzí 2 až 8 l/s.

V riešenom území sa nenachádzajú zdroje minerálnych vôd ani termálnych vôd.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Znečistenie povrchových vôd malých vodných tokov nebolo zisťované. Monitorovanie kvality podzemných vôd v SR je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z kanalizačných vôd, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov a poľnohospodárstva. V záujmovom území boli v minulosti zistené prekročenia limitných hodnôt pri dusičnanoch a chróme. Zvýšené obsahy chrómu sú viazané na výskyt zrudnenia v Malých Karpatoch. Nadlimitné koncentrácie dusičnanov sú spojené s intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou – aplikáciou dusíkatých hnojív.

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z. boli poľnohospodársky využívané pozemky v riešenom území ustanovené zraniteľnou oblasťou podľa §34 Zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

5. Pôdne pomery

Z hľadiska pôdných typov je riešené územie diferencované, pričom zreteľne odráža formy reliéfu. Vo vrchovinovej časti katastrálneho územia Malých Karpát sú rendziny. V úzkom páse pozdĺž potoka sa vyvinuli čiernice. Glejové čiernice sa vyznačuje trvalejším výskytom podzemnej vody s vysokou hladinou. Na pahorkatine sú na sprašovom podklade hnedozeme, ktoré majú plošne najväčšie zastúpenie. Vo východnej časti katastrálneho územia sa na eolických sprašiach nachádzajú erodované regozeme a hnedozeme.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu na poľnohospodárskej pôde poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 19 – čiernice typické, prevažne karbonátové stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom
- 27 – čiernice glejové, ťažké, karbonátové aj nekarbonátové
- 44 – hnedozeme typické, na sprašiach, stredne ťažké
- 47 – regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach (ornica je u hmedozeme vytvorená zo zvyšku B horizontu, u regozemí je ornica vytvorená zo spraše po úplnom zmytí profilu hnedozeme; v komplexe prevládajú regozeme; stredne ťažké
- 48 – hnedozeme luvizemné na sprašových hlinách a polygénnych hlinách, často s prímiesou skeletu, stredne ťažké

- 50 – hnedozeme pseudoglejové (miestami pseudogleje s hrubším humusovým horizontom) na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké
- 90 – rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké
- 97 – litozeme a rankre (extrémne skeletovité pôdy), obsah skeletu v celom profile nad 80%, alebo s výskytom horniny do 0,1 m

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území Dolný Lopašov sú zaradené podľa BPEJ do 2. a 3. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov. Nachádzajú sa v južnej časti katastrálneho územia.

Na časti poľnohospodárskej pôdy sú vybudované hydromelioračné zariadenia typu závlah i odvodnení.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 7°, ktoré sú využívané ako veľkobloková orná pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt hnedozemí a regozemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. Približne 2% ornej pôdy sú postihnuté vodnou eróziou silnej intenzity.

K veternej erózii pôd dochádza len na ornej pôde, keďže južná časť katastrálneho územia je úplne odlesnená. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, nie je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie výrazné. S veternou eróziou je spojená nadmerná prašnosť (na poľnohospodárskej pôde i v rámci ťažby kameňa).

Kontaminácia pôdy v dotknutom území nebola zisťovaná. Potenciálnym zdrojom znečistenia je poľnohospodárska výroba, hnojenie organickými a chemickými hnojivami a chemická ochrana rastlín.

6. Fauna, flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Atlas krajiny 2002) riešené územie spadá do dvoch oblastí. Južná časť spadá do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (*Eupannonicum*), okresu Podunajská nížina. Severná časť spadá do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpathicum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpathicum*), okresu Malé Karpaty.

Podľa zoografického členenia (Atlas krajiny 2002) z hľadiska terestrického biocyklu patrí severná časť dotknutého územia do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku a južná časť do provincie stepí, panónskeho úseku. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, podunajského okresu, západoslovenskej časti.

Lesná vegetácia

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek – tvrdé lužné lesy (*U – Ulmenion*) – nachádzajú sa v najnižších polohách. V stromovej vrstve sa uplatňujú najmä tvrdé lužné dreviny s bohatým a druhovo pestrým bylinným porastom, ktorý tvoria brest hrabolistý (*Ulmus minor*), brest väzový (*Ulmus laevis*), dub letný (*Quercus robur*), baza čierna (*Sambucus nigra*), cesnak medvedí (*Allium ursinum*), veternica iskerníkovitá (*Anemone Ranunculoides*).
- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*) – pokrývajú väčšinu pohoria Malých Karpát. Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).
- dubové a cerovo-dubové lesy (*Qc – Quercetum petraeae cerris*) – v riešenom území táto jednotka vytvára izolované ostrovčeky na pahorkatine i v Malých Karpatoch. Patria sem spoločenstvá listnatých lesov, ktoré vytvára najmä dub cerový (*Quercus cerris*), dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*).
- peripanónske dubovo-hrabové lesy (*Cl - polygonato latifoliae-Carpinetum, syn. Primulo veris-Carpinetum*) – nachádzajú sa vo vyšších polohách pahorkatiny a charakterizujú ich dreviny a byliny: dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), kokorík širokolistý (*Polygonatum latifolium*)
- jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov (*Al – Alnetum glutinosae, Aegopodio-Alnetum glutinosae, Salicion triandrae p.p., Salicion eleagni*) – vytvárajú úzky pás pri Lopašovskom potoku s prirodzenou vegetáciou zastúpenou druhmi jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), vrba krehká (*Salix fragilis*), čremcha strapcovitá (*Prunus padus*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), perovník pštrosí (*Matteuccia struthiopteris*)

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Južná časť je odlesnená a poľnohospodársky využívaná. Zalesnené je územie Malých Karpát. Druhové zloženie lesa sčasti rešpektuje potenciálnu prirodzenú vegetáciu. Z hľadiska drevinovej skladby majú najväčšie zastúpenie cer (21,6%), buk (21,5%), borovica (19,5%). Viac ako 10%-ný podiel majú ďalej dub (15,7%), jaseň (10,9%). Značné zastúpenie má aj agát (3%).

Xerofilné a termofilné rastliny sa hojne vyskytujú na úpätí Brezovských Karpát v kontaktnej zóne s Trnavskou tabuľou. S horskými druhmi sa stretávame len v najvyšších

hrebeňových polohách a na svahoch so severnou expozíciou, zaklesnutých chladnejších dolinách. Bučiny sú plošne najviac rozšírené spoločenstvá v Malých Karpatoch. Môžeme ich zaradiť k spoločenstvám *Fagetum nudum* a *Fagetum carpaticum submontanum*. Najväčšiu časť tvorí buk lesný (*Fagus sylvatica*) s primiešanými drevinami ako je javor poľný (*Acer campestre*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), dub zimný (*Quercus petraea*). Bylinné poschodie vytvárajú ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*). Dubovo-hrabové porasty (*Querceto-carpinetum typicum*) sa vyskytujú na hnedozemiach v nižších polohách južných svahov. Sú človekom ovplyvnené natoľko, že úplne strácajú prirodzený podrast. V stromovom poschodí sa vyskytuje hrab (*Carpinus betulus*), dub zimný (*Quercus petraea*) a buk lesný (*Fagus sylvatica*). V bylinnom poschodí sú zastúpene ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), mednička jednokvetá (*Melica uniflora*), šalátovka múrová (*Mycelis muralis*), pľúcnik lekárske (*Pulmonaria officinalis*), cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*). Na plytkých rendzinách a dolomitických vápencoch sa vyskytujú porasty duba plstnatého (*Quercus pubescens*) s roztrúsenými kríkmi, ako kalina siripútková (*Viburnum lantana*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), bršlen európsky (*Euonymus europea*), bršlen bradavičnatý (*Euonymus verrucosa*), skalník obyčajný (*Cotonaster integerrimus*), jarabina mukiňová (*Sorbus aria*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*), hruška obyčajná (*Pirus communis*), drieň obyčajný (*Cornus mas*). Podrast tvoria xerothermné druhy s prevahou tráv ako mednička sedmohradská (*Melica transsylvanica*), kavyľ vláskovitý (*Stipa capillata*), fúzatka prsnatá (*Dichanthium ischaemum*). Z bylinných druhov sa tu vyskytuje ranostaj pestrý (*Coronilla varia*), oman hnidákový (*Falcaria vulgaris*).

Borovicové porasty sú vysadené na plytkých rendzinách. V podraze na miestach s menším zápojom drevín prevládajú spoločenstvá vápencových skál a sutín s ostrevkou vápnovitou (*Sesleria varia*). Porasty jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*) sa rozprestierajú v úzkom páse na rašelinných pôdach pozdĺž potokov. Na miestach, kde vystupuje spodná voda na povrch, sa hojnejšie vyskytujú trst' obyčajná (*Phragmites australis*), kosatec žltý (*Iris pseudoacorus*), záružlie močiarné (*Caltha palustris*). Z ostatných druhov je to ľuľok sladkohorský (*Solanum dulcamara*), konopáč obyčajný (*Eupatorium cannabinum*), túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), karbinec európsky (*Lycopus europaeus*), povoja plotná (*Calystegia sepium*), ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), ostrica štíhla (*Carex gracilis*), pichliač zelinový (*Cirsium oleraceum*), blyskáč jarný (*Ficaria verna*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*).

Na súvislých trávnatých porastoch s prevahou kostravy valeskej (*Festuca valesiaca*) a ostrice včasnej (*Carex praecox*), prerušovaných skalnými terasami a vystupujúcimi skalami, sa uplatňujú teplomilné druhy ako nátržník piesočný (*Potentilla arenaria*), rozchodník prudký (*Sedum acre*), rozchodník biely (*Sedum album*), hrdobarka obyčajná (*Teucrium chamaedrys*), lipkavec sivý (*Galium glaucum*), nátržník priamy (*Potentilla recta*), klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum*), deväťorník peniažtekový (*Helianthemum nummularium*), cesnak žltý (*Allium flavum*), datelina alpská (*Trifolium alpestre*), mliečnik chvojkový (*Tithymalus cypris*), kavyľ vláskovitý (*Stipa capillata*).

Lesy sa využívajú takmer výlučne ako hospodárske lesy (74% výmery), zvyšok predstavujú ochranné lesy. Lesné plochy majú výmeru 903,4 ha, t.j. 39,4% z výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza na poľnohospodárskej pôde, kde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajinotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufrčná, hydrická, atď. Má charakter sprievodnej líniovej zelene pozdĺž vodných tokov a poľných ciest alebo skupinovej vegetácie. Tieto skupinové a líniové prvky sú tvorené stromovou a kríkovou vegetáciou a predstavujú významný krajinný prvok.

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru, využívané ako lúky alebo pasienky. V riešenom území predstavujú minoritné využitie poľnohospodárskej pôdy. Vyskytujú sa na menej kvalitných pôdach, hlavne v prechodových zónach medzi ornou pôdou a lesnými porastmi. Trvalé trávne porasty majú výmeru 62,8 ha, t.j. 2,7 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda má výmeru 1159,6 ha, t.j. 50,6 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agrocenózy na ornej pôde. Nachádzajú sa hlavne v južnej pahorkatinnej, najnižšie položenej časti katastrálneho územia. Kolektivizáciou boli pôvodne menšie pásové políčka zlúčené do veľkoblokových celkov. Najväčšia výmera uceleného bloku, ktorý nie je delený žiadnou cestou, potokom ani inou hranicou, je asi 161 ha. Malobloková orná pôda sa nachádza len v bezprostrednom okolí zastavaného územia.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju takmer výlučne vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, na záhumienkoch. Záhrady majú celkovú výmeru 38,6 ha. Verejná parková zeleň sa v obci nenachádza. Verejnú zeleň reprezentuje len sprievodná vegetácia Lopašovského potoka, reprezentovaná hlavne trávnyimi porastami, len s ojedinelým výskytom drevín. Sídlnú zeleň ďalej predstavuje zeleň cintorína, ktorá je tvorená staršími lipami. Najcennejšia je viac ako 100 ročná skupinka líp vysokej sadovníckej hodnoty v centrálnej časti cintorína.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie obce Dolný Lopašov

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	11595766
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	385682
ovocné sady	0
trvalé trávne porasty	628771
lesné pozemky	9034415
vodné plochy	133806
zastavané plochy a nádvoria	841344
ostatné plochy	314348
spolu – k.ú.	22934132

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Živočíšstvo

V riešenom území sa nachádza rôznorodé prostredie, ktoré vytvára podmienky pre rôzne živočíšne druhy. Nachádzajú sa tu živočíchy viazané na listnaté lesy, ale aj živočíšstvo lúk, pasienkov, polí a sídiel.

V riešenom území a v jeho užšom zázemí sa nachádzajú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- polia a lúky – charakteristickým druhom cicavcov polí a lúk je zajac poľný (*Lepus europeus*), syseľ obyčajný (*Citellus citellus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*)
- biotopy ľudských sídiel – predstavujú synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Z vtákov je to drozd čierny (*Turdus merula*), vrabec domový (*Passer domesticus*), sýkorka obyčajná (*Parus major*) a ďalšie. Z cicavcov je to krt obyčajný (*Talpa europaea*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), jež bledý (*Erinaceus romanicus*)
- lesný biotop Malých Karpát – je domovom poľovnej zveri: jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), sviňa divá (*Sus scrofa*); drobných cicavcov: líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*) i chránenej avifauny

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Výraznou krajinnou dominantou je masív Malých Karpát. Celkovo rozmanitosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom

atraktívnych scenérií a výhľadov. Z vyvýšených nezalesnených častí katastrálneho územia sú zaujímavé pohľady na obec, okolité sídla, Malé Karpaty i poľnohospodársku krajinu Trnavskej tabule.

Svahy a najvyššie položené časti na okrajoch katastrálneho územia sú pokryté lesným porastom a pasienkami. Vizualne vnemy odlišného rázu poskytuje odlesnená pahorkatina, ktorá je intenzívne poľnohospodársky využívaná.

V krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru – lesy. Polia predstavujú neutrálne prvky. Namiesto ich súčasného veľkoblokového využívania v podobe pôdnych celkov je žiaduce rozdeliť najväčšie pôdne celky líniovou zeleňou, medzami. Rušivo pôsobiace prvky reprezentujú len nadradené línie technickej infraštruktúry – elektrické vedenia (najmä s napätím 400 kV), kameňolom a prípadne technicko-hospodárske objekty.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Riešené územie sa vyznačuje v rámci okresu priemernou až podpriemernou ekologickou stabilitou. Ako ekologicky významné segmenty definujeme prírodné i poloprírodné prvky, na ktoré sa viažu ekostabilizačné funkcie:

- lesné porasty – najmä lesy, ktoré nemajú charakter monokultúr
- drobné vodné toky, vrátane brehových porastov a sprievodnej nelesnej vegetácie
- trvalé trávne porasty – lúky a pasienky

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

V riešenom území sa sústreďujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia, ktoré je potrebné rešpektovať:

- chránenú krajinnú oblasť (CHKO) Malé Karpaty
- prírodné rezervácie (PR) Lančársky Dubník a (PR) Pod Holým vrchom
- územie európskeho významu (SKUEV0278) Brezovské Karpaty
- chránené vtáacie územia (SKCHVU014) Malé Karpaty a (SKCHVU054) Špačinsko-nížnianske polia

Značná časť katastrálneho územia obce Dolný Lopašov je súčasťou veľkoplošného chráneného územia – Chránená krajinná oblasť (CHKO) Malé Karpaty. CHKO bolo vyhlásené pôvodne v roku 1976, a v roku 2001 vyhláškou č. 138/2001 Z.z. o chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty. Je dôležitým pilierom ekologickej stability pre široké okolie, najmä vo vzťahu k odlesnenej Podunajskej nížine. Rastlinstvo pohoria reprezentuje panónsku kvetenu a cenné porasty dubových bučín. Na území CHKO Malé Karpaty platí v zmysle §13 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny 2. stupeň ochrany.

Prírodná rezervácia (PR) Lančársky Dubník bola vyhlásená vyhláškou č. 83/1993 Z.z. a vyhláškou KÚŽP Trnava č. 1/2004 z 9.7.2004. PR Lančársky Dubník sa rozprestiera na rozlohe 27,024 ha v katastrálnych územiach Lančár a Dolný Lopašov (kde zasahuje iba juhovýchodný cíp chráneného územia). Lesné spoločenstvá prírodnej rezervácie tvoria dubovo-hrabové lesy zväzu *Carici pilosae - Carpinenion betuli*, slt. *Carpineto - Quercetum*. Kvetnaté mezofilné lesy majú dobre vyvinuté stromové, krovinné a bylinné poschodie. V stromovom poschodí dominuje dub zimný, hrab obyčajný, javor poľný. V krovinej vrstve má najväčšie zastúpenie lieska obyčajná (*Coryllus avellana*), drien a v lemoch trnka obyčajná. Bylinnú vrstvu tvoria trávy a široké byliny, napr. jahoda obyčajná, mednička jednokvetá, marinka voňavá, hrachor jarný, zimozelen menšia. V Malých Karpatoch je tento typ lesa ohrozený výrubom a prevodom na monokultúry stanovištne cudzích drevín - borovica čierna, borovica lesná. Svahy sú väčšinou porastené nízkostebelnými trávovými porastami (*Festuca pallens*), miestami s výrazným zastúpením ostrice nízkej (*Carex humilia*), ako aj ostrevky vápnomilnej (*Sesleria calcarea*). Okrem týchto druhov sa tu vyskytuje množstvo xerothermných akalcifilných druhov. Časť územia predstavuje práve monokultúra borovice lesnej vysadená na ploche pasienku. Najcennejšiu lokalitu PR tvorí pasienok, prechádzajúci v južnej časti PP do strmého úbočia so skalnými výstupmi. Ide o xerothermný trávobylinný biotop na vápencoch a dolomitoch s prechodom do subxerofilného trávobylinného biotopu. Z hľadiska ohrozenosti patria tieto biotopy k najviac exponovaným a ohrozeným v dôsledku zalesňovania nepôvodnými drevinami.

Prírodná rezervácia (PR) Pod Holým vrchom bola pôvodne vyhlásená výnosom MK SSR č. 1161/1988-32 z 30.8.1988 a v roku 2004 vyhláškou KÚŽP Trnava č. 1/2004 z 9.7.2004. Plocha chráneného územia bola v minulosti využívaná ako pastviny. V rokoch 1982 - 1984 bola sčasti zalesnená borovicou lesnou a borovicou čiernou. Územie je botanicky veľmi pozoruhodné xerothermnou (príp. kalcifilnou) vegetáciou, s masovým výskytom hlaváčika jarného (*Adonis vernalis*), zvončeka sibírskeho (*Campanula vernalis*) a kavyľa (*Stipa sp.*). Chránené územie bolo vyhlásené na výmere 12,94 ha na ochranu sucho- a teplomilnej vegetácie s chránenými a ohrozenými druhmi. Územie predstavuje jednu z mála lokalít s masovým výskytom hlaváčika jarného v CHKO Malé Karpaty.

Na území oboch PR platí 4. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. .

Územie európskeho významu SKUEV0278 Brezovské Karpaty – s celkovou výmerou 2671,054 ha, zasahuje do severnej časti k.ú. Dolný Lopašov. Predmetom ochrany sú nasledovné biotopy a druhy:

- 6240 Subpanónske travinnobylinné porasty
- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy
- 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy
- 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
- 91H0 Teplomilné panónske dubové lesy
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)
- 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 6110 Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alyso-Sedion albi
- kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), fuzáč alpský (*Rosalia alpina*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), ponikle veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), klinček včasný Lumnitzerov (*Dianthus lumnitzeri*)

Potrebné je vylúčiť činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území SKUEV0278 Brezovské Karpaty:

- Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky
- Výkon poľovného práva - lov zveri
- Výkon poľovného práva - chov zveri
- Organizovanie spoločných poľovačiek
- Zriadiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník
- Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica
- Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
- Pohyb mimo vyznačených chodníkov v lesnom vegetačnom stupni (okrem vlastníka)
- Účelové komunikácie
- Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice
- Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu

Na zabezpečenie ochrany chráneného územia SKUEV0278 Brezovské Karpaty je potrebné uskutočňovať manažmentové opatrenia:

- Odstraňovanie invázných druhov rastlín
- Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelé stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek
- Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch

Chránené vtáčie územie SKCHVU014 Malé Karpaty bolo vyhlásené za CHVÚ vyhláškou MŽP SR č. 216/2005 Z.z. CHVÚ má výmeru 50633,6 ha a zasahuje do veľkého počtu

katastrálnych území. Účelom je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania: sokola rároha, včelára lesného, ďatľa prostredného, výra skalného, lelka lesného, bociana čierneho, ďatľa bielochrbtého, ďatľa hnedkavého, ďatľa čierneho, sokola sťahovavého, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, strakoša červenochrbtého, žlny sivej, penice jarabej, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, muchára sivého, žltouchvosta lesného, prhlaviara čiernohlavého, hrdličky poľnej a orla kráľovského.

Potrebné je vylúčiť činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území SKCHVU014 Malé Karpaty:

- Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
- Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice
- Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky
- Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky
- Let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia
- Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie
- Športové areály
- Lyžiarske zjazdové trate
- Povrchové lomy vápencové, dolomitové
- Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás
- Výrub krov, nad 500 m²
- Golfové ihriská
- Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
- Likvidácia opustených ovocných sadov a záhrad, nad 0,5 ha
- Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov
- Ťažba a úprava rudných surovín
- Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia
- Účelové komunikácie
- vymedzenie lokalít a stálych trás skalolezectvo

Na zabezpečenie ochrany chráneného územia SKCHVU014 Malé Karpaty je potrebné uskutočňovať manažmentové opatrenia:

- Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva
- Zvyšovanie rubnej doby
- Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny)
- Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)
- Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne
- Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce)
- Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob)

Chránené vtáčie územie SKCHVU054 Špačinsko-nižnianske polia bolo vyhlásené za CHVÚ vyhláškou MŽP SR č. 27/2011 Z.z. na ochranu druhu európskeho významu - sokola rároha a zabezpečenie podmienok jeho prežitia a rozmnožovania. CHVÚ má výmeru 5533,53 ha.

Územný systém ekologickej stability

V okrese Piešťany patrí katastrálne územie Dolný Lopašov medzi územia s nadpriemernou ekologickou stabilitou. V riešenom území sa 38,9% jeho plochy zaraďuje do priestoru ekologicky stabilného, zvyšok (odlesnené územie) sa zaraďuje do priestoru ekologicky nestabilného.

Štrukturálnymi prvkami územného systému ekologickej stability (ÚSES) sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Podľa ÚPN regiónu Trnavského samosprávneho kraja do riešeného územia nezasahuje žiadne biocentrum. V blízkosti (v k.ú. Chtelnica), čiastočne v dotyku s riešeným územím sa nachádza biocentrum regionálneho významu RBc7 Dolina Chtelnice, ktoré zabezpečuje ekologickú stabilitu lesnatej časti riešeného územia.

Vzhľadom k absencii plošných prvkov ekologickej stability v odlesnenej časti k.ú. Dolný Lopašov sa uvažujú potenciálne biocentrá miestneho významu. Pri ich návrhu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre

biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné potenciálne biocentrá miestneho významu:

- MBc Nad obcou – biocentrum miestneho významu sa navrhuje na mieste nelesnej drevinovej vegetácie na severozápadnom okraji obce. Biocentrum je nevyhnutné zachovať v súčasnom rozsahu, bez ďalších zásahov.
- MBc Trstina od Dubovianskeho – biocentrum miestneho významu tvorí malá lesná remízka na poľnohospodárskej pôde. Pre funkciu biocentra je predurčená vzhľadom k polohe pri Lopašovskom potoku, ktorý má funkciu biokoridoru. Odporúča sa vytvorenie nárazníkových pásov trvalých trávnych porastov na rozhraní lesa a ornej pôdy. Ďalej je potrebné uplatňovať maloplošné formy hospodárenia, vylúčiť celoplošnú prípravu pôdy.

Podľa ÚPN regiónu Trnavského samosprávneho kraja riešeným územím vedú biokoridory nadregionálneho i regionálneho významu:

- NBk08 Biokoridor vedúci podhorím Malých Karpát – biokoridor nadregionálneho významu tvorí okraj lesného porastu na rozhraní Malých Karpát a odlesnenej pahorkatinnej krajiny. Biokoridor je plne funkčný v riešenom území ho ako stresový jav ovplyvňuje kameňolom
- RBk22 Lopašovský potok – os biokoridoru regionálneho významu tvorí tok Lopašovského potoka. Pre zabezpečenie jeho funkčnosti v odlesnenej poľnohospodárskej krajine je potrebné dobudovanie sprievodnej vegetácie. Stresovým faktorom je tiež prechod zastavaným územím obce.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru:

- MBk Pahorky – terestrický biokoridor miestneho významu tvorí pás nelesnej drevinovej vegetácie okolo príjazdovej cesty ku kameňolomu. Zeleň je dostatočne vyvinutá a nie sú potrebné osobitné zásahy.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tmiť negatívne pôsobenie devastálnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- zeleň na cintoríne a pri ihrisku
- líniová zeleň pri poľných cestách, na medziach
- lesné remízky na poľnohospodárskej pôde
- lesné porasty v kontakte s biocentrom RBc7

9. Obyvateľstvo

Demografické údaje

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Od 2. polovice 19. storočia miestna populácia zaznamenávala sústavný nárast, ktorý bol najvýraznejší v 30. rokoch 20. storočia. Maximum dosiahla v roku 1940, kedy mala obec až 1326 obyvateľov. Rast bol nasledovaný miernym poklesom a stagnáciou. Od 60. rokov 20. storočia sa pokles zrýchlil a k stabilizácii počtu obyvateľov dochádza až v 90. rokoch. Tento vývoj bol dôsledkom sťahovaním obyvateľom do miest (urbanizáciou) za podpory masívnej bytovej výstavby. Počet obyvateľov obce Dolný Lopašov sa v posledných 10 rokoch udržiava v úzkom rozmedzí od 945 do 972 obyvateľov.

Stabilný počet obyvateľov v posledných rokoch sa udržiava vďaka migračným prírastkom. V sledovanom 10-ročnom období rokov 2006 – 2015 došlo k prirodzenému úbytku (92 : 131 v prospech zomretých). Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Migračná bilancia obce bola v sledovanom období výrazne pozitívna – 178 : 134 obyvateľov v prospech prisťahovaných. Obec by mohla v budúcnosti aj naďalej profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najsilnejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť a kvalitnejšie životné prostredie.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval ešte pomerne priaznivú hodnotu – 96,5 a oproti roku 2001 sa takmer nezmenil (95,5). Podľa všeobecnej interpretácie však až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda stagnujúci až mierne regresívny typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti sa predpokladá pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Dolný Lopašov spĺňa. Preto sa do roku 2030 prognózuje stabilizácia počtu obyvateľov až mierny nárast k úrovni 1000 obyvateľov.

Na tento predpokladaný cieľový stav je dimenzovaná aj návrhová kapacita rozšírenia obytného územia.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2011

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	838
1880	775
1890	823
1900	975
1910	1063
1921	1044
1930	1160
1940	1326
1948	1246
1961	1296
1970	1197
1980	1080
1991	981
2001	982
2011	953

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	953
z toho muži	473
z toho ženy	480
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	140
Počet obyvateľov v produktívnom veku	668
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	145

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Vývoj počtu narodených, zosnulých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomretí	pristahovaní	vystahovaní	bilancia	Počet obyvateľov k 31.12.
2006	9	16	5	13	-15	953
2007	13	14	19	14	+4	957
2008	5	12	27	20	0	957
2009	12	14	11	11	-2	955
2010	8	12	29	8	+17	972
2011	9	14	24	8	+11	955
2012	8	10	21	12	+7	962
2013	11	15	17	12	+1	963
2014	6	9	17	20	-6	957
2015	11	15	8	16	-12	945
Spolu	92	131	178	134		

Zdroj: ŠÚSR

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 99,2% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	česká	iná	nezistená
	939	6	3	5

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Miera religiozity dosahuje nadpriemerné hodnoty. 95,1% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (bez zohľadnenia obyvateľov s nezisteným vierovyznaním). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskoka- tolická cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	818	8	17	68	42

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti priemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 47,3%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo, neskôr priemysel. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 206 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 172 obyvateľov. Nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 55 obyvateľov.

Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva väčšina odchádza za prácou najmä do Trnavy, Piešťan a elektrárne Jaslovské Bohunice, v menšej miere aj do ďalších okolitých miest. Za prácou odchádzalo 392 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 81,5%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	481
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	47,3
- pracujúci (okrem dôchodcov)	385
- pracujúci dôchodcovia	19
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	31
- nezamestnaní	40
- študenti	73
- osoby v domácnosti	3
- dôchodcovia	230
- príjemcovia kapitál. príjmov	0
- iná a nezistená	15
- deti do 16 rokov	157

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Údaje o aktivitách a infraštruktúre

Občianska vybavenosť je čiastočne vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Väčšina zariadení občianskej vybavenosti sa sústreďuje v dvoch uzloch v centrálnej časti obce (pri kostole a obecnom úrade).

Nekomerčnú občiansku vybavenosť reprezentuje obecný úrad, základná škola a materská škola, kultúrny dom s miestnou knižnicou, požiarna zbrojnica, kostol s farským úradom, cintorín s domom smútku. Kapacity týchto zariadení vyhovujú súčasným požiadavkám. Základná škola s materskou školou tvorí jeden právny subjekt. Základná škola je pre I. stupeň (1-4. ročník). Materská škola je dvojtriedna.

Zo zariadení komerčnej občianskej vybavenosti sú tu pošta, dve maloobchodné predajne potravín a rozličného tovaru a dve pohostinské zariadenia. Stravovacie zariadenia sa tu nenachádza.

Dominantnú výrobnú aktivitu predstavuje primárny sektor – poľnohospodárska výroba a v menšej miere aj lesné hospodárstvo. Hospodársky dvor poľnohospodárskeho podniku je situovaný južne od obce. Prevádzkuje ho Poľnohospodárske družstvo Dolný Lopašov a v súčasnosti je tu chov hovädzieho dobytku (584 ks HD, z toho 202 kráv) a 718 ks ošípaných. Stavebno-technicky je väčšina objektov vo vyhovujúcom stave. Administratívna budova PD je v zastavanom území obce. PD hospodári na výmere 1491 ha a má 64 zamestnancov a 165 členov. PD prevádzkuje aj ťažbu dolomitu v neďalekom kameňolome. V samostatnom areáli uskutočňuje spol. PPS, s.r.o. pestovanie orchideí. Sekundárny sektor reprezentujú prevažne remeselné a stavebné profesie živnostníkov, resp. drobných podnikateľov (stolárstvo, predaj a servis zdravotníckej techniky).

V obci nie sú žiadne rekreačné zariadenia, chatové osady ani ponuka ubytovania. Riešeným územím prechádza značková pešia turistická trasa a Malokarpatská cyklomagistrála.

Údaje o infraštruktúre zásobovania pitnou vodou sú v kapitole B.I.2 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre zásobovania elektrickou energiou a zemným plynom sú v kapitole B.I.4 tejto správy.

Údaje o dopravnej infraštruktúre sú v kapitole B.I.5 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre odkanalizovania a čistenia splaškových vôd sú v kapitole B.II.2 tejto správy.

Údaje o odpadovom hospodárstve sú v kapitole B.II.3 tejto správy.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Na území obce Dolný Lopašov sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF):

- kostol sv. Martina s areálom (č. ÚZPF 821/1), pôvodne gotický zo 14. stor., s úpravami zo 17. a 18. stor. Je to jednolodňová pozdĺžna stavba s polygonálnym uzáverom, zaklenutá valenými lunetovými klenbami. NKP sú ďalej viaceré objekty v areáli kostola: opevnenie kostola (č. ÚZPF 821/2), socha sv. Martina (č. ÚZPF 821/3), socha sv. Sebastiana (č. ÚZPF 821/4), reliéf archanjela (č. ÚZPF 821/5), dva reliéfy Boha Otca (č. ÚZPF 821/6, 821/9), reliéf neznámeho svätca (č. ÚZPF 821/7), reliéf sv. Jána Krstiteľa (č. ÚZPF 821/8), fragmenty architektonických článkov (č. ÚZPF 821/10)

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len pamiatkový zákon) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Nachádzajú sa tu aj ďalšie architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- prícestná socha sv. Dionýza (v dedine), neskobaroková, z poslednej štvrtiny 18. stor. - na barokovom podstavci kľachiaca socha cirkevného hodnostára
- kaplnka najsvätejšej Trojice (na cintoríne) – baroková z roku 1703 – jednolodňový priestor s polygonálnym uzáverom a lunetovou klenbou
- pôvodný ľudový dom č.p. 2017 a ďalšie domy z historickej zástavby so zachovaným slohovým exteriérovým výrazom
- rímskokatolícka fara (juhovýchodne od kostola) , jednopodlažný objekt s pôdorysom v tvare písmena L, pravdepodobne z 19. stor.
- budova Potravného družstva (v strede obce, č.p. 210), z roku 1903
- pomník sv. Martina (pred kostolom), z 1. pol. 18. stor.

- socha sv. Jána Nepomuckého (v strede obce), z 19. stor.
- súsošie Panny Márie Immaculaty, sv. Vendelína a sv. Floriána (v strede obce), z roku 1858
- ústredný kríž na cintoríne, z roku 1864
- kríže s plastikou ukrižovaného Krista (pri autobusovej zastávke v strede obce, pri PD, pri ceste do Chtelnice)
- pomník padlým v 1. svetovej vojne (pred obecným úradom)
- pomník oslobodenia obce (pred kostolom)
- pamätná tabuľa biskupa Juraja Klima (vľavo pri vstupe do kostola)
- náhrobníky na cintoríne s historickou hodnotou

V katastrálnom území obce Dolný Lopašov nie sú evidované archeologické lokality.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridorov ohrozujú strety so stresovými faktormi – najmä prechod zastavaným územím obce a križovanie cesty II. triedy, elektrických vedení ZVN, kameňolom. Plošným ohrozením funkčnosti existujúcich i potenciálnych (navrhovaných) prvkov ÚSES je poľnohospodárska výroba a v Malých Karpatoch lesné hospodárstvo.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy, povrchových a podzemných vôd v dôsledku znečistenia vznikajúceho pri poľnohospodárskej výrobe, najmä pri veľkoblokovom systéme hospodárenia na ornej pôde, používaní poľných hnojísk. Medzi rizikové faktory kontaminácie pôd možno zaradiť aj odvádzanie nečistených odpadových vôd do recipientov. Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba, v ktorej sa presadzujú nevhodné a invázne dreviny, hlavne agát biely (*Robinia pseudoaccacia*).

- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – rozsiahle pôdne celky poľnohospodárskej pôdy, obrábanej veľkoplošne ako orná pôda a bez prítomnosti plôch nelesnej drevinovej vegetácie sa vyznačujú nízkym stupňom ekologickej stability.
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Rizikom je vznik drobných smetísk, zaburinených alebo devastovaných plôch v zastavanom území.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Dolný Lopašov nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi. Návrh vybudovania chodníkov pre chodcov v zastavanom území obce, predovšetkým na prieľahu cesty II. triedy zastavaným územím obce, ako aj pozdĺž navrhovanej komunikácie funkčnej triedy C3 a návrh cyklistických trás – zvýši bezpečnosť cyklistov a chodcov. Návrh výstavby kanalizácie v obci zlepší hygienické podmienky a zvýši komfort obyvateľov. Podobné prínosy sa týkajú aj návrhu napojenia nových rozvojových plôch na ostatné inžinierske siete (plynovod, verejný vodovod).

Na ochranu zdravia obyvateľstva sú v návrhu územného plánu obce stanovené zásady pre výstavbu obytných budov na území so stredným radónovým rizikom v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. a vyhlášky č. 528/2007 Z.z. Ďalej sa počíta s úplným odstránením skládok a environmentálnych záťaží.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2030 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 977, zo súčasnej úrovne 945 obyvateľov.

Značné nároky na riešenie obytnej funkcie vyplývajú z viacerých faktorov - nadpriemernej obľobnosti bytov, pozitívnej migračnej bilancie obce i prirodzeného prírastku. Významným faktorom je aj zrýchľujúci sa ekonomický rozvoj regiónu – v okrese Piešťany je v súčasnosti jedna z najnižších mier nezamestnanosti v rámci SR. V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú maximálnu kapacitu 65 bytových jednotiek. Predpokladá sa postupné znižovanie obľobnosti bytového fondu, a to aj existujúceho. Do roku 2030 je reálne uvažovať so znížením obľobnosti pod 2,8 (pre potreby ďalšieho výpočtu sa použije hodnota 2,77). Návrhový počet obyvateľov je vypočítaný ako súčet súčasného počtu trvale obývaných bytov a navrhovaného počtu bytov, násobený predpokladanou obľobnosťou: $(295 + 65) \times 2,77 = 997$.

Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etapa
1	19	I.+II.
2	23	I.+II.
3	6	I.
prieluky	17	I.
Spolu	65	

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – drobné remeselné prevádzky. Stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat v obytnom území (limitným počtom veľkých dobytčích jednotiek).

Významný pozitívny vplyv z hľadiska sociálnych aspektov bude mať návrh komplexnej revitalizácie centrálnej zóny obce, s úpravami a dotvorením verejných priestranstiev. Zámerom je vytvoriť tu plnohodnotné centrum, ktoré by sa svojimi estetickými hodnotami mohlo stať nositeľom identity obce. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti obce. Je v rozpore s tendenciou populačného prírastku, zaznamenávaného v obci v posledných rokoch.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

Geodynamické javy typu zosuvov sa v riešenom území nenachádzajú, z tohto dôvodu žiadne vplyvy nemožno predpokladať.

V návrhu hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie sú vyznačené a rešpektované relevantné výhradné ložiská.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery.

Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest. Tieto opatrenia však majú významnejší lokálny vplyv na riešené územie z hľadiska vplyvov na pôdu, biotopy a krajinu a sú preto primárne zaradené v týchto podkapitolách.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia. Pozitívny vplyv strategického dokumentu na ovzdušie možno ďalej vidieť v stanovení regulatívov funkčného využívania územia. V obytnom území obce je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – drobné remeselné prevádzky. Stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat v obytnom území.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území.

Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú situované vo vyvýšených polohách vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov, ktoré v obci pramenia a nepredstavujú preto povodňové ohrozenie. Špecifické krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD).

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh výstavby splaškovej kanalizácie v súvisle urbanizovanom území obce, s čistením odpadových vôd. Opatrenie bude mať pozitívny priamy vplyv na vodné pomery.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje priame pozitívne vplyvy na pôdu.

Za nepriamy mierne negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je len 12,3289 ha. Zábery lesných pozemkov sa neuvažujú.

Vzhľadom k skutočnosti, že možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde. Nové rozvojové plochy pre bývanie sa navrhujú výlučne v hraniciach zastavaného územia k 1.1.1990. Rozvojová plocha č. 1 využije zadné časti záhrad v zastavanom území obce. Rozsah rozvojovej plochy č. 2 bol optimalizovaný tak, aby nezasahovala mimo zastavané územie obce. Predpokladá sa však, že príslušné plochy ornej pôdy sa využijú ako záhrady navrhovanej zástavby rodinných domov. V zastavanom území obce je situovaná tiež rozvojová plocha č. 3, rezervovaná pre výstavbu bytového domu, ako aj rozvojová plocha č. 6 pre zberný dvor. Zberný dvor bude budovaný na ostatných plochách (podľa stavu v KN), nedôjde tu preto k záberom poľnohospodárskej pôdy.

V prípade rozvojovej plochy č. 4 ide o rozvojový zámer rozširovania areálu skleníkového hospodárstva spoločnosti PPS, s.r.o. Poľnohospodárska pôda bude naďalej slúžiť na poľnohospodársku produkciu, ale s vyššou pridanou hodnotou. Menšia rozvojová plocha č. 5 je rezervovaná pre verejnoprospešnú stavbu koreňovej čistiarene odpadových vôd.

V rozptyle v zastavanom území obce dôjde k záberom poľnohospodárskej pôdy (záhrad) v prípade výstavby na 17 voľných prielukách.

Zábery poľnohospodárskej pôdy sú navrhované výlučne mimo najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by zrejme neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

V grafickej časti hodnotenej ÚPD sú vyznačené lúčne biotopy európskeho významu, ktoré sa nachádzajú v rámci PR Pod Holým vrchom. Aj v lesných porastoch sú významné biotopy viazané na chránené územia. Do uvedených biotopov ani chránených území navrhované riešenie nezasahuje, je možné preto vylúčiť negatívne vplyvy.

Významné spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a ani do týchto plôch činnosti a stavby podľa návrhu hodnotenej ÚPD nezasahujú. Naopak, návrhom nových prvkov ÚSES – 4 biocentier a 1 biokoridoru miestneho významu dôjde

po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Viaceré ekologicky významné segmenty krajiny sú navrhované na funkciu biocentier, kde budú vhodné podmienky pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov, vrátane chránených druhov.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy a možno ich považovať za pozitívne priame vplyvy. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom izolovania výrobných a skladových areálov od okolitého obytného územia. Líniová zeleň sa navrhuje aj po obvode zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia, čím sa kompozične zafixuje pôdorys sídla voči okolitej krajine.

Krajinný obraz mierne pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška stavieb v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany pamiatkových hodnôt.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

V riešenom území sa nachádzajú chránené územia, uvedené v kapitole C.II.8 tejto správy. Všetky rozvojové plochy i iné zámery sú navrhované mimo týchto chránených území, v značnej vzdialenosti od ich okraja. Aj navrhované cyklistické trasy sú vedené mimo chránených území. Možno preto konštatovať nulové vplyvy na chránené územia.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje. Na plochách biokoridorov, biocentier nie je navrhovaná nová výstavba ani sa tu neplánujú iné zásahy.

Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované nasledovné ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína
- ochranné pásmo vodných tokov

- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, vodovodné a kanalizačné potrubia
- cestné ochranné pásma cesty II. triedy
- pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja
- ochranné pásmo hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje národnú kultúrnu pamiatku, ďalšie kultúrno-historické pamiatky (navrhuje ich zachovanie a obnovu), ako aj archeologické náleziská.

Návrh vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby, zachovať typickú panorámu zástavby, dominantné priestorové pôsobenie kostola a diaľkových pohľadov na kostol.

Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby. V celom obytnom území sa uvažuje s maximálne dvomi nadzemnými podlažiami (výnimka platí len pre bytový dom), rovnako ako vo výrobnom území.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Dolný Lopašov nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Dolný Lopašov neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky

predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady stanovených regulatívov klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Súhrnné hodnotenie očakávaných vplyvov na životné prostredie podľa významnosti

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy	2
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	-	0
Vplyvy na klimatické pomery	-	0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	0-1 1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	1
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny nepriamy	1 1
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na krajinu	priamy vplyv pozitívny nepriamy	0-1 1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
Iné vplyvy	-	0

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Dolný Lopašov, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a chránených území.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a vyhýbať sa vysádzaniu lesných monokultúr
- v lesných porastoch optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- v zastavanom území dokomponovať výsadbu zelene z miestne pôvodných druhov drevín
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z.
- zachovanie a vytvorenie nárazníkových pásov brehových porastov pozdĺž vodných tokov a ochrana funkčných brehových porastov tokov; nárazníkové pásy mali by byť široké minimálne 10 m, zatrávnené a ponechané na sukcesiu (zarastanie drevinami a krovinami); hlavnou funkciou pásu je retencia vody a živín, eliminácia znečisťovania vody
- vykonávať občasné kosenie travinno-bylinných porastov s následným odstraňovaním biomasy, náletových drevín
- sukcesný proces na trvalých trávnych porastoch umožniť len v odľahlých a ťažko dostupných polohách
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá, interakčné prvky)
- výsadba / revitalizácia líniovej stromovej a krovinovej vegetácie v trase navrhovaných biokoridorov
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky systému ekologickej stability

- zabezpečiť funkčnosť biokoridoru RBk22 Lopašovský potok výsadbou sprievodnej drevinovej vegetácie a prirodzených brehových porastov (mimo zastavaného územia obce)
- zosúladiť ťažbu dreva v lokalite MBc Trstina od Dubovianskeho s navrhovanou funkciou biocentra – uplatňovať maloplošné formy hospodárenia, vylúčiť celoplošnú prípravu pôdy

2. Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- optimalizácia agrotechnických postupov (napr. orba po vrstevnici)
- udržiavať existujúcu a založiť novú zeleň s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach
- preferovať extenzívne hospodárenie na enklávach ornej pôdy obkolesených lesnými porastmi
- zabezpečovať bežnú údržbu na vodných tokoch a realizovať stabilizáciu brehov vodných tokov
- zachovať, resp. založiť brehové spoločenstvá vodných tokov za účelom eliminácie bezprostredného kontaktu vodných tokov s poľnohospodárskou pôdou a zastavaným územím obce
- zabezpečovať starostlivosť o lúky a trvalé trávne porasty kosením alebo prostredníctvom pastevného chovu
- zmeniť ornú pôdu na trvalé trávne porasty na plochách so sklonom nad 12°
- rozdeliť plochy veľkoblokovej ornej pôdy na menšie celky s dĺžkou približne 700 – 100 m rôzne širokými vegetačnými pásmi s výsadbou drevín, aby sa zredukovalo deštruktívne pôsobenie vodnej a veternej erózie a zvýšila sa heterogenita a ekologická stabilita územia
- obmedziť použitie chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe (herbicídy, desikanty, fungicídy, morforegulátory) v blízkosti obydľí, ako i prvkov ÚSES
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- zostavovať oševné plány v súlade s danou potrebou ochrany pôdy tak, aby sa zvýšil podiel viacročných krmovín a znížil podiel tzv. silážnych plodín na ornej pôde
- nezasahovať do integrity lesných pozemkov

3. Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- výsadba pásov izolačnej zelene a realizácia ďalších hygienických opatrení na rozhraní obytného územia a výrobného územia
- zvýšiť podiel zhodnocovaného odpadu v zmysle cieľov programu odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia

- zabezpečiť úplné odstránenie skládok a environmentálnych záťaží
- vybudovať zariadenie na zber separovaného odpadu (zberný dvor)
- netolerovať v území zaburinené plochy – ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; landom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť
- posilnenie ekologickej osvetly medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce
- doriešenie čistenia odpadových vôd zo splaškovej kanalizácie
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia

4. Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- rešpektovať tradičné krajinárske štruktúry v blízkosti zastavaného územia obce – lúky a pasienky, vodné toky so sprievodnou vegetáciou
- úprava zelených pásov a predzáhradiek pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na existujúcich i navrhovaných hlavných uliciach
- postupné nahradenie alergénnych drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- postupné nahradenie kompozične a krajinársky nevhodných drevín v zastavanom území obce (najmä ihličnatých drevín) okrasnými listnatými drevinami

Viacere z navrhovaných adaptačných opatrení prispejú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pod pojmom kritérium rozumieme ľubovoľnú charakteristiku, ktorá je z hľadiska dopadu na životné prostredie relevantná.

Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana ekologicky významných segmentov krajiny
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja krajinným a topografickým podmienkam
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - integrácia prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete
 - hustota obyvateľov v zastavanom území

Uvedené kritériá reflektujú princípy udržateľného rozvoja sídelných štruktúr – princípy Ecocity, ktoré boli čiastkovými výstupmi rovnomenného výskumného projektu.

2. Porovnanie variantov

Obec Dolný Lopašov spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (návrhový variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Dolný Lopašov v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepčne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti. Rozvoj v obci by sa nezastavil, ale jeho rizikom by bola nekonceptnosť a vznik funkčno-prevádzkových kolízií.

Ďalší variant predstavuje samotný návrh riešenia - variant „1“ (návrhový variant). Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

V hodnotenej ÚPD sa prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina nových rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, zaraďuje do obytného územia. Rozšírenie obytného územia sa navrhuje na východnom okraji obce, v lokalite „Za humnami“. Navrhuje sa tu výstavba ulice od existujúceho bytového domu až k prevádzkovému areálu PD. Komunikácia bude vedená po hranici zastavaného územia, čím sa umožní využitie zadnej časti záhrad na výstavbu. V tejto lokalite sú navrhované rozvojové plochy č. 1 a 2. Majú súhrnnú kapacitu približne 32 bytových jednotiek a predpokladá sa tu výstavba rodinných domov. Pre výstavbu jedného bytového domu je rezervovaná rozvojová plocha č. 3, situovaná za existujúcim bytovým domom. Okrem novej ulice v južnej časti obce sa prieluky v existujúcej obytnej zástavbe ojedinele nachádzajú aj v iných častiach obce, predovšetkým v novej ulici na južnom okraji obce. Spolu ide asi o 17 voľných prieluk.

Nové zariadenia občianskej vybavenosti sa odporúča lokalizovať predovšetkým do centrálnej zóny obce. Toto územie má najväčší potenciál transformácie na polyfunkčné územie a súčasne je dobre dostupné pre väčšinu obyvateľov obce. Nekomerčnú vybavenosť je v rámci centrálnej zóny potrebné sústrediť do už založených polôh. Presná poloha prípadných nových zariadení občianskeho vybavenia však nie je záväzne stanovená. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Vzhľadom k známym rozvojovým zámerom spol. PPS, s.r.o. (pestovanie orchideí) sa navrhuje rozšírenie ich areálu o rozvojovú plochu č. 4. Do výrobného územia sa ďalej

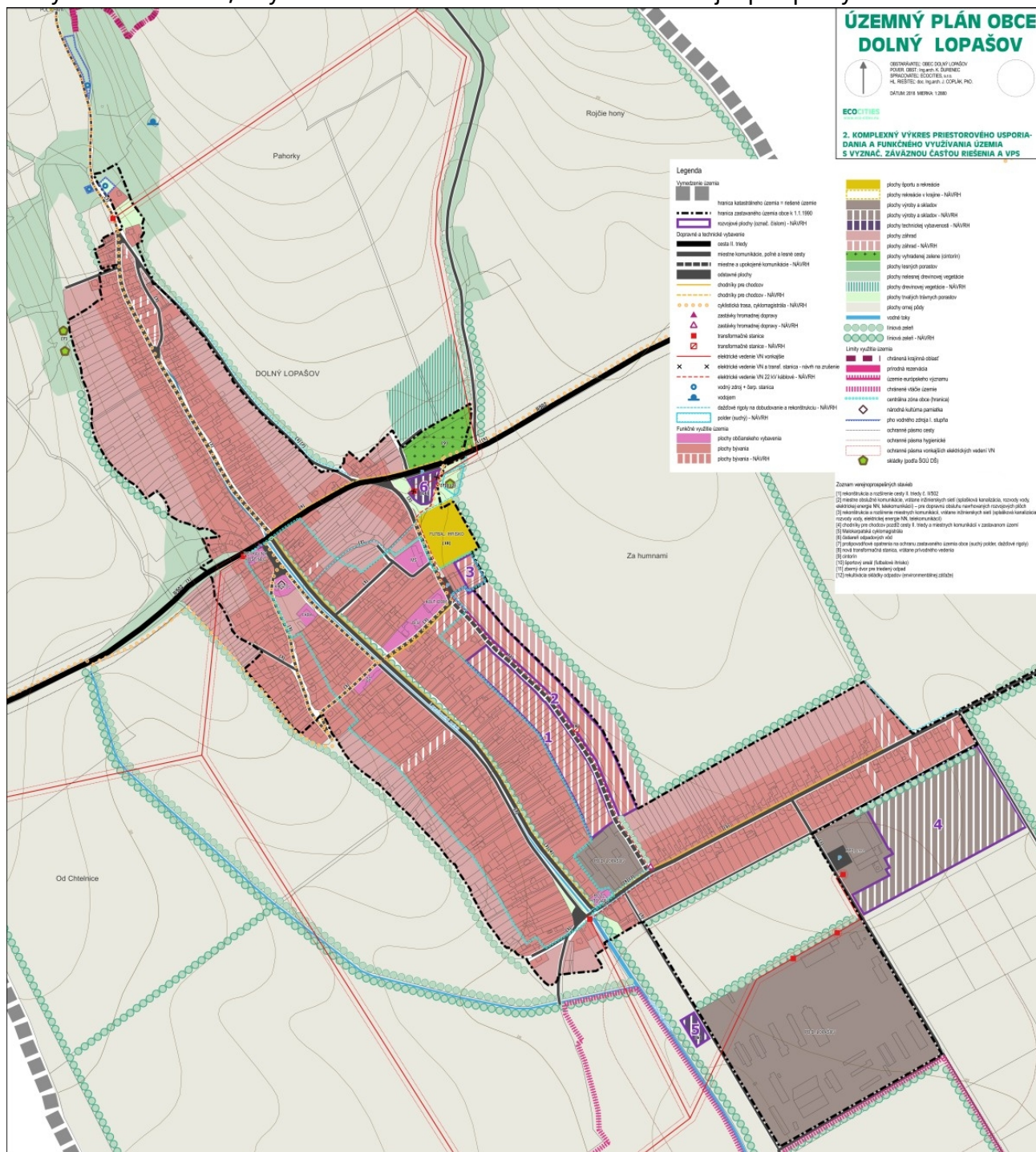
zaraďujú aj navrhované rozvojové plochy č. 5 a 6, určené pre zberný dvor a čistiareň odpadových vôd.

Hodnotená ÚPD navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci a napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete, vybudovanie novej miestnej komunikácie, ako aj vybudovanie chodníkov pre chodcov a cyklistickej trasy.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru – najmä topografické pomery (ktoré sú pre výstavbu priaznivejšie v južnej časti obce). Taktiež rešpektuje nadradené dopravné a technické vybavenie (cestu II. triedy, elektrické vedenie VN a ZVN) a ich ochranné pásma. Osobitná pozornosť je venovaná návrhu opatrení na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny a na ochranu zastavaného územia pred svahovými vodami.

V porovnaní s nulovým variantom sa v návrhovom variante predpokladá mierne vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Grafická časť hodnotenej ÚPD - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoismenu/geof/atlas_st_sv
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Krajinnoekologický plán obce Dolný Lopašov, SAŽP, 2004
- Oficiálna stránka obce Dolný Lopašov www.obecdlopasov.sk
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja na roky 2016 – 2020
- Regionálna integrovaná územná stratégia Trnavského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Trnava, SAŽP 1994
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, 2014
- Územný generel dopravy Trnavského samosprávneho kraja do roku 2020 s výhľadom do roku 2030
- Urbanistická štúdia obce Dolný Lopašov -prieskumy a rozbor, SAŽP, 2003
- Urbanistická štúdia obce Dolný Lopašov, SAŽP, 2003
- Územný plán obce Chtelnica, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja, 2014

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoekologického plánu obce Dolný Lopašov, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. priestorových celkov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Už v zadaní na spracovanie územného plánu obce Dolný Lopašov a aj v ďalšej etape, pri príprave návrhu, bol deklarovaný cieľ, aby rozvoj obce vychádzal z princípov udržateľného rozvoja a v maximálnej miere zohľadňoval požiadavky ochrany prírody a životného prostredia.

V hodnotenej ÚPD sa prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina nových rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, zaraďuje do obytného územia. Rozšírenie obytného územia sa navrhuje na východnom okraji obce, v lokalite „Za humnami“. Navrhuje sa tu výstavba ulice od existujúceho bytového domu až k prevádzkovému areálu PD. Komunikácia bude vedená po hranici zastavaného územia, čím sa umožní využitie zadnej časti záhrad na výstavbu. V tejto lokalite sú navrhované rozvojové plochy č. 1 a 2. Majú súhrnnú kapacitu približne 32 bytových jednotiek a predpokladá sa tu výstavba rodinných domov. Pre výstavbu jedného bytového domu je rezervovaná rozvojová plocha č. 3, situovaná za existujúcim bytovým domom. Okrem novej ulice v južnej časti obce sa voľné prieluky v existujúcej obytnej zástavbe ojedinele nachádzajú aj v iných častiach obce, predovšetkým v novej ulici na južnom okraji obce. Spolu ide asi o 17 voľných prieluk.

Nové zariadenia občianskej vybavenosti sa odporúča lokalizovať predovšetkým do centrálnej zóny obce. Toto územie má najväčší potenciál transformácie na polyfunkčné územie a súčasne je dobre dostupné pre väčšinu obyvateľov obce. Nekomerčnú vybavenosť je v rámci centrálnej zóny potrebné sústrediť do už založených polôh. Presná poloha prípadných nových zariadení občianskeho vybavenia však nie je záväzne stanovená. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Vzhľadom k známym rozvojovým zámerom spol. PPS, s.r.o. (pestovanie orchideí) sa navrhuje rozšírenie ich areálu o rozvojovú plochu č. 4. Do výrobného územia sa ďalej zaraďujú aj navrhované rozvojové plochy č. 5 a 6, určené pre zberný dvor a čistiareň odpadových vôd.

Hodnotená ÚPD navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci a napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete, vybudovanie novej miestnej komunikácie, ako aj vybudovanie chodníkov pre chodcov a cyklistickej trasy.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru – najmä topografické pomery (ktoré sú pre výstavbu priaznivejšie v južnej časti obce). Taktiež rešpektuje nadradené dopravné a technické vybavenie (cestu II. triedy, elektrické vedenie VN a ZVN) a ich ochranné pásma. Osobitná pozornosť je venovaná návrhu opatrení na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny a na ochranu zastavaného územia pred svahovými vodami.

Návrh územného plánu obce Dolný Lopašov nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi. Návrh vybudovania chodníkov pre chodcov v zastavanom území obce, predovšetkým na prieťahu cesty II. triedy zastavaným územím obce, ako aj pozdĺž navrhovanej komunikácie funkčnej triedy C3 a návrh cyklistických trás – zvýši bezpečnosť cyklistov a chodcov. Návrh výstavby kanalizácie v obci zlepši hygienické podmienky a zvýši komfort obyvateľov. Podobné prínosy sa týkajú aj návrhu napojenia nových rozvojových plôch na ostatné inžinierske siete (plynovod, verejný vodovod).

Na ochranu zdravia obyvateľstva sú v návrhu územného plánu obce stanovené zásady pre výstavbu obytných budov na území so stredným radónovým rizikom v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. a vyhlášky č. 528/2007 Z.z. Ďalej sa počíta s úplným odstránením skládok a environmentálnych záťaží.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2030 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 977, zo súčasnej úrovne 945 obyvateľov. Nároky na riešenie obytnej funkcie vyplývajú z viacerých faktorov - nadpriemernej obľobnosti bytov, pozitívnej migračnej bilancie obce i prirodzeného prírastku.

Významný pozitívny vplyv z hľadiska sociálnych aspektov bude mať návrh komplexnej revitalizácie centrálnej zóny obce, s úpravami a dotvorením verejných priestranstiev. Zámerom je vytvoriť tu plnohodnotné centrum, ktoré by sa svojimi estetickými hodnotami mohlo stať nositeľom identity obce. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad. Geodynamické javy typu zosuvov sa v riešenom území nenachádzajú, z tohto dôvodu žiadne vplyvy nemožno predpokladať. V návrhu hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie sú vyznačené a rešpektované relevantné výhradné ložiská.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery. Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv. Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia. Pozitívny vplyv strategického dokumentu na ovzdušie možno ďalej vidieť v stanovení regulatívov funkčného využívania územia s obmedzením rušivých prevádzok i drobnochovu v obytnom území.

Realizácia stavieb podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú situované vo vyvýšených polohách vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov, ktoré v obci pramenia a nepredstavujú preto povodňové ohrozenie. Špecifické krajinnokoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie. Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh výstavby splaškovej kanalizácie v súvisle urbanizovanom území obce, s čistením odpadových vôd. Opatrenie bude mať pozitívny priamy vplyv na vodné pomery.

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje priame pozitívne vplyvy na pôdu.

Za nepriamy mierne negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je len 12,3289 ha, pričom všetky plochy pre obytnú zástavbu sa nachádzajú v existujúcom zastavanom území obce. Zábery lesných pozemkov sa neuvažujú.

V grafickej časti hodnotenej ÚPD sú vyznačené lúčne biotopy európskeho významu, ktoré sa nachádzajú v rámci PR Pod Holým vrchom. Aj v lesných porastoch sú významné biotopy viazané na chránené územia. Do uvedených biotopov ani chránených území navrhované riešenie nezasahuje, je možné preto vylúčiť negatívne vplyvy.

Významné spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a ani do týchto plôch činnosti a stavby podľa návrhu hodnotenej ÚPD nezasahujú. Naopak, návrhom nových prvkov ÚSES – 4 biocentier a 1 biokoridoru miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Viaceré ekologicky významné segmenty krajiny sú

navrhované na funkciu biocentier, kde budú vhodné podmienky pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov, vrátane chránených druhov.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby.

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom izolovania výrobných a skladových areálov od okolitého obytného územia. Líniová zeleň sa navrhuje aj po obvode zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia, čím sa kompozične zafixuje pôdorys sídla voči okolitej krajine. Krajinný obraz mierne pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnoestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie.

V riešenom území sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia. Všetky rozvojové plochy i iné zámery sú navrhované mimo týchto chránených území, v značnej vzdialenosti od ich okraja. Aj navrhované cyklistické trasy sú vedené mimo chránených území. Možno preto konštatovať nulové vplyvy na chránené územia. Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované všetky ochranné pásma.

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje národnú kultúrnu pamiatku, ďalšie kultúrno-historické pamiatky (navrhuje ich zachovanie a obnovu), ako aj archeologické náleziská. Návrh vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby, zachovať typickú panorámu zástavby, dominantné priestorové pôsobenie kostola a diaľkových pohľadov na kostol. Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby. V celom obytnom území sa uvažuje s maximálne dvomi nadzemnými podlažiami (výnimka platí len pre bytový dom), rovnako ako vo výrobnom území.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Dolný Lopašov bude predstavovať základný koncepčný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Trnavského kraja. Súlad s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je dokumentovaný v kapitole 2.2 textovej časti hodnotenej ÚPD.

Z porovnania variantov vyplýva, že návrhový variant (variant „1“) predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Piešťany, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-PN-OSZP-2017/005757-Kv zo dňa 26. 07. 2017. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- 1. Pri stanovovaní priorít a cieľov rozvoja obce v oblasti dopravy je potrebné rešpektovať priority rozvoja dopravnej infraštruktúry a strategický dokument ÚPN-O Dolný Lopašov zosúladiť s Programovým vyhlásením vlády SR (2016-2020) za oblasť dopravy, Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011, Operačným programom Integrovaná infraštruktúra 2014 - 2020, Stratégiou rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020, Strategickým plánom rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a každoročne aktualizovaným Rozvojovým programom priorít verejných prác. ► **je rešpektované v návrhu ÚPD, ako vyplýva z kap. 2.12.1**
- 2. Na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon). ► **je dodržané v návrhu ÚPD (ochranné pásma cesty II. triedy sú uvedené v kap. 2.9 a 3.8 a vyznačené v grafickej časti)**
- 3. Rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej trasovanie ► **je rešpektované v návrhu ÚPD**
- 4. Cestné komunikácie, statickú dopravu, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s platnými technickými predpismi a STN. ► **je zahrnuté v návrhu ÚPD, v kap. 2.12.1**
- 5. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie obce bude potrebné postupovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení. ► **je zahrnuté v návrhu ÚPD, v kap. 2.16 (navrhované zábery poľnohospodárskej pôdy sú vyhodnotené v súlade so zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov)**
- 6. V územnom pláne obce Dolný Lopašov musia byť v plnej miere rešpektované plochy a v súlade s § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačené hranice chráneného ložiskového územia Dolný Lopašov s určeným dobývacím priestorom Dolný Lopašov, určené na ochranu a využitie výhradného ložiska dolomitov –

dolomitického piesku. ► **je zahrnuté v návrhu ÚPD – v kap. 2.14 a vyplýva aj z kap. B.I.3 tejto správy**

- 7. Je potrebné rešpektovať ochranné pásmo cesty II/502 v danom území. V ochrannom pásme cesty II/502 môžu byť umiestnené pripojenia účelových komunikácií, miestnych komunikácií, napojenie stavieb na inžinierske siete, príp. izolačná zeleň. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. je v cestných ochranných pásmach zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo premávku na nich, výnimky z tohto zákazu povoľuje v odôvodnených prípadoch príslušný cestný správny orgán. Podľa § 11 ods. 5 zákona č. 135/1961 Zb. povolením výnimiek nesmie dôjsť k rozšíreniu súvislej zástavby obcí obstavovaním komunikácie. ► **je rešpektované v návrhu ÚPD (ochranné pásma cesty II. triedy sú uvedené v kap. 2.9 a 3.8 a vyznačené v grafickej časti)**
- 8. V prípade vzniku nových dopravných napojení na cestu II/502 musia byť dodržané všetky platné príslušné STN. Upozorňujeme najmä na dodržanie najmenších prípustných vzdialeností cestných križovatiek v súlade s STN 73 6101 „Projektovanie ciest a diaľnic“, resp. najmenších vzdialeností križovatiek v súlade s STN 73 6110 „Projektovanie miestnych komunikácií“. ► **je dodržané v návrhu ÚPD (nenavrhujú sa žiadne nové napojenia na cestu II. triedy)**
- 9. V katastrálnom území obce Dolný Lopašov sa nachádza výhradné ložisko „Lančár (442) – stavebný kameň“ a výhradné ložisko „Dolný Lopašov (440) – stavebný kameň“. Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie. Ministerstvo životného prostredia SR požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu, alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii. Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložísk sa územia v blízkosti dobývacích priestorov nesmú využívať na obytné, prípadne rekreačné účely. ► **je zahrnuté v návrhu ÚPD – v kap. 2.14, hranice dobývacích priestorov sú vyznačené v grafickej časti, pričom v ich blízkosti sa nenavrhujú plochy pre bývanie, výrobu ani rekreáciu. Uvedené vyplýva aj z kap. C.III.1 tejto správy**
- 10. V predmetnom území sa nachádza prieskumné územie „Trnava – horľavý zemný plyn“. Ministerstvo životného prostredia SR žiada v súlade s § 12 ods. 4 písm. n) Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii vyznačiť hranice prieskumných území v územnoplánovacej dokumentácii. ► **je zahrnuté v návrhu ÚPD – v kap. 2.14, hranice prieskumného územia sú vyznačené v grafickej časti**
- 11. V predmetnom území sú evidované tri upravené skládky a jedna opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka). Ministerstvo životného prostredia SR

odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii. ► **je zohľadnené a zakreslené v návrhu ÚPD a vyplýva aj z kap. B.II.3 tejto správy (navrhuje sa zabezpečiť úplné odstránenie divokých skládok a environmentálnych záťaží)**

- 12. V predmetnom území sú evidované dve environmentálne záťaže (PN (002) / Dolný Lopašov – skládka TKO (Pod Sychravy) a PN (001) /Dolný Lopašov – skládka TKO (pri ihrisku), ktoré môžu v území negatívne ovplyvniť možnosti jeho ďalšieho využitia. ► **je zohľadnené a zakreslené v návrhu ÚPD a vyplýva aj z kap. B.II.3 tejto správy (navrhuje sa zabezpečiť úplné odstránenie skládok a environmentálnych záťaží)**
- 13. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného prostredia. ► **podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika sú v ÚPD stanovené v kap. 2.13**
- 14. Obec Dolný Lopašov má v zmysle zákona o odpadoch vypracovaný a schválený program odpadového hospodárstva (POH) obce, v ktorom je uvedený rozsah a spôsob nakladania s odpadmi v podmienkach obce. OÚ Piešťany – OSZP odporúča:
 - zabezpečiť v obci kompostovanie, zriadenie zberného dvora odpadov, vypracovať návrh koncepcie triedeného zberu jednotlivých zložiek komunálneho odpadu, a tieto následne zapracovať aj do VZN obce, ► **v návrhu ÚPD je v kap. 2.13 zahrnuté riešenie odpadového hospodárstva, ktoré obsahuje aj návrh zriadenia zberného dvora**
 - pre neriadenú skládku komunálneho odpadu v obci (stará záťaž) je potrebné vypracovať návrh vhodného spôsobu uzavretia a doriešiť rekultiváciu. Návrh spôsobu uzavretia a rekultivácie skládky je dôležitý aj z dôvodov pretrvávajúceho zavážania odpadmi, prípadne ďalšieho možného využitia územia po ukončení rekultivácie. ► **v návrhu ÚPD je v kap. 2.13 zahrnutý návrh opatrenia: „zabezpečiť úplné odstránenie skládok a environmentálnych záťaží“ (vyplýva aj z kap. B.II.3 a C.III.6 tejto správy)**
- 15. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať chránené územia nachádzajúce sa v katastrálnom území obce Dolný Lopašov: Chránená krajinná oblasť (CHKO) Malé Karpaty, Prírodné rezervácie (PR) Lančársky Dubník a (PR) Pod Holým vrchom, Územie európskeho významu (SKUEV0278) Brezovské Karpaty, Chránené vtáčie územia (SKCHVU014) Malé Karpaty a (SKCHVU054) Špačinsko-

nižnianske polia. ► v návrhu ÚPD sú vyznačené a rešpektované všetky chránené územia, ako vyplýva aj z kap. C.III.9 tejto správy

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

.....

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Dolný Lopašov je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke zhotoviteľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Dolnom Lopašove, 02. 07. 2018

RNDr. Jozef Petušík, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)